

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Γ'

Τετάρτη 5 Οκτωβρίου 2016

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 67
2. Ανακοινώνεται ότι στα πλαίσια της Άσκησης "ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ-2016" σήμερα, Τετάρτη 5 Οκτωβρίου 2016, θα διεξαχθεί δοκιμαστική ενεργοποίηση της σειράς της Βουλής των Ελλήνων, σελ. 15
3. Άδεια απουσίας των Βουλευτών κ.κ. Κ. Βλάχου, Ν. Δένδια και Ι. Καραγιάννη, σελ. 15
4. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το 10ο Δημοτικό Σχολείο Αμαρουσίου, σελ. 17
5. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 15, 17

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 6 Οκτωβρίου 2016, σελ. 67

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Κατάθεση σχεδίου νόμου:

Οι Υπουργοί Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών, καθώς και οι Αναπληρωτές Υπουργοί Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών, κατέθεσαν, στις 4.10.2016, σχέδιο νόμου: "Σύσταση Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας, αναδιάρθρωση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας και άλλες διατάξεις", σελ. 15

2. Συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής και επί των άρθρων και ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: "Κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων Αστη Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή", σελ. 15 - 17

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

ΛΥΚΟΥΔΗΣ Σ. , σελ. 15 - 67

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΛΥΚΟΥΔΗΣ Σ. , σελ. 15, 17

Β. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 16, 17

ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ Ι. , σελ. 15

ΤΣΙΡΩΝΗΣ Ι. , σελ. 17

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΖ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Γ'

Τετάρτη 5 Οκτωβρίου 2016

Αθήνα, σήμερα στις 5 Οκτωβρίου, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.13', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Ζ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΛΥΚΟΥΔΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω προς το Σώμα τα εξής:

Στο πλαίσιο της άσκησης «ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ-2016» την Τετάρτη 5 Οκτωβρίου 2016 θα διεξαχθεί δοκιμαστική ενεργοποίηση της σειράς της Βουλής των Ελλήνων, όπως παρακάτω:

Τοπική ώρα 11.00', σήμανση συναγερμού αεροπορικής επίθεσης για χρονική διάρκεια εξήντα (60') δευτερολέπτων.

Τοπική ώρα 11.05', σήμανση λήξης συναγερμού για χρονική διάρκεια εξήντα (60') δευτερολέπτων.

Η ενεργοποίηση της σειράς συναγερμού Πολιτικής Άμυνας έχει καθαρά δοκιμαστικό σκοπό και επομένως δεν υπάρχει κανένας λόγος σύγχυσης ή ανησυχίας.

Επίσης, οι Υπουργοί Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών, καθώς και οι Αναπληρωτές Υπουργοί Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών κατέθεσαν, στις 4-10-2016, σχέδιο νόμου: «Σύσταση Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας, Αναδιάρθρωση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας και άλλες διατάξεις».

Το ως άνω σχέδιο νόμου έχει χαρακτηριστεί από την Κυβέρνηση ως κατεπείγων.

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Βλάχης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από 14-10-2016 έως 23-10-2016 για προσωπικούς λόγους.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Επίσης, ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Δένδιας ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό για προσωπικούς λόγους από 11-10-2016 έως 13-10-2016.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Τέλος, ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Καραγιάννης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό από 7-10-2016 έως 9-10-2016 για προσωπικούς λόγους.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «Κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων στη Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή».

Το νομοσχέδιο ψηφίστηκε στην Διαρκή Επιτροπή κατά πλειοψηφία. Εισάγεται προς συζήτηση στη Βουλή με τη διαδικασία του άρθρου 108 του Κανονισμού της Βουλής, δηλαδή μπορούν να λάβουν τον λόγο όσοι έχουν αντίρρηση επί της κυρώσεως αυτής της συμφωνίας.

Κατ' αρχάς, θα λάβουν τον λόγο ο εκπρόσωπος της Χρυσής Αυγής που έχει επιφυλαχθεί και ο εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας που έχει καταψηφίσει.

Κύριε Σαχινίδη, έχετε τον λόγο για πέντε λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, στην σημερινή κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων για την Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, έχω να κάνω δυο επισημάνσεις:

Πρώτον, είναι θετικό ότι συμμετέχουν πολύ περισσότερες χώρες, οι οποίες στο παρελθόν δεν είχαν υπογράψει παρόμοιες κυρώσεις -το απέφευγαν- ενώ ήταν από τους μεγαλύτερους ρυπαντές παγκοσμίως και εξαγόραζαν δικαιώματα τρίτων, μη αναπτυσσόμενων χωρών, με αποτέλεσμα να ρυπαίνουν αυτοί.

Επίσης, κύριε Υπουργέ, θα πρέπει να δώσουμε μεγάλη σημασία -και το έχω αναφέρει και στην προηγούμενη κύρωση, της Ντόχα-, στο ότι η Ελλάδα θα πρέπει να σταματήσει να κατατάσσεται στις υπό ανάπτυξη χώρες και να είναι στις αναπτυσσόμενες, ούτως ώστε να μπορέσει η πατρίδα μας να αποφύγει τυχόν κυρώσεις. Δεν μπορεί μια χώρα της οποίας η οικονομία εδώ και έξι, επτά χρόνια βρίσκεται σε κρίση, να κατατάσσεται στις αναπτυσσόμενες χώρες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να πληρώνουμε πάρα πολλές φορές πρόστιμα.

Στο σημερινό σχέδιο νόμου είναι προφανές ότι οποιαδήποτε πολιτική ακολουθηθεί στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής, υλοποιείται με κρατική πρωτοβουλία και παρέμβαση. Η αποτελεσματικότητα αυτών των κινήσεων είναι δυνατόν να αποδώσει τα μέγιστα όταν ο σχεδιασμός έχει ως έρεισμα αναλυτικές μελέτες και όταν η λήψη αποφάσεων γίνεται κατόπιν στενής συνεργασίας με

τους εμπλεκόμενους φορείς.

Εδώ θα πρέπει να σας ενημερώσω για μια μελέτη, την οποία πιστεύω ότι θα την έχετε υπ' όψιν σας. Είχε δημοσιευτεί πέρυσι στο περιοδικό «ΕΠΙΚΑΙΡΑ» και ήταν από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου, το University College London. Θέμα της μελέτης ήταν, «Τα περισσότερα ορυκτά καύσιμα πρέπει να μείνουν στο υπέδαφος για να μην ξεφύγει η κλιματική αλλαγή. Το μεγαλύτερο μέρος από αυτά τα αναξιοποίητα μέχρι σήμερα αποθέματα ορυκτών καυσίμων της γης καλά θα κάνουν να μείνουν για πάντα στο υπέδαφος αν η ανθρωπότητα θέλει να αποφύγει να κλιμακώσει, σε επικίνδυνο βαθμό, την κλιματική αλλαγή και να κρατήσει την αύξηση της μέσης παγκόσμιας θερμοκρασίας έως το πολύ δυο βαθμούς Κελσίου στη διάρκεια του 21^{ου} αιώνα.».

Αυτή την προειδοποίηση απηύθυνε -όπως σας ανέφερα και πριν- μια βρετανική επιστημονική μελέτη, η οποία εκτιμά ότι το 82% του άνθρακα, το 50% του φυσικού αερίου και το 33% του πετρελαίου της γης, δεν πρέπει επ' ουδενί να έρθουν στο φως, αλλιώς η άνοδος της θερμοκρασίας θα γίνει ανεξέλεγκτη. Τα αντίστοιχα ποσοστά για την Ευρώπη είναι ο άνθρακας στο 78%, το αέριο στο 20% και το πετρέλαιο στο 11%.

Οι επικεφαλής του University College London, ο καθηγητής Πωλ Ίκινς και ο Κριστόφ ΜακΓκλέντ, οι οποίοι έκαναν τη σχετική δημοσίευση στο περιοδικό «NATURE», σύμφωνα με το BBC και το «NEW SCIENCE» επισήμαναν πως αυτό, μεταξύ άλλων, σημαίνει ότι τα κράτη και οι πετρελαϊκές εταιρείες καλά θα έκαναν να ξεχάσουν τη δελεαστική ιδέα να εξορύξουν τα ορυκτά καύσιμα της Αρκτικής, ενώ παράλληλα θα έπρεπε να επιβάλλουν πολύ περισσότερους περιορισμούς στη χρήση άνθρακα.

Όσοι χαράσσουν πολιτική, πρέπει να συνειδητοποιήσουν πως τα ένστικτά τους να χρησιμοποιήσουν πλήρως τα ορυκτά καύσιμα στην επικράτεια των χωρών τους, είναι τελείως ασύμβατα με τις δεσμεύσεις τους για τον στόχο ανόδου της θερμοκρασίας το πολύ κατά δύο βαθμούς Κελσίου.

Προηγούμενη μελέτη είχε εκτιμήσει ότι τυχόν αξιοποίηση όλων των αποθεμάτων ορυκτών καυσίμων στον πλανήτη μας θα απελευθέρωνε στην ατμόσφαιρα τριπλάσιο άνθρακα, περίπου τρεις χιλιάδες γιγατόνους. Από αυτό, σύμφωνα με την Διακυβερνητική Επιτροπή του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή, εννιάκοισι έως χίλιοι διακόσιοι γιγατόνοι απαιτούνται για να τηρηθεί ο στόχος των δύο βαθμών.

Η νέα μελέτη προχωρά σε επιμέρους εκτιμήσεις και συστάσεις ανά περιοχή. Έτσι, θεωρεί ότι η Μέση Ανατολή πρέπει να αφήσει ήσυχο σχεδόν το 40% των αποθεμάτων των πετρελαίων της -πάνω από διακόσια εξήντα δισεκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου και τουλάχιστον το 60% του αερίου της, ενώ στο υπέδαφος πρέπει να παραμείνει ένα πολύ μεγάλο μέρος των τεραστίων αποθεμάτων ορυκτών καυσίμων της Κίνας, της Ινδίας, της Ρωσίας και των Ηνωμένων Πολιτειών. Το ίδιο ισχύει και με το περισσότερο σχιστολιθικό αέριο της Ευρώπης, το οποίο παραμένει αναξιοποίητο.

Το προφανές πρόβλημα, κύριε Υπουργέ, είναι ότι μία τέτοια, πολιτικά ευαίσθητη συμβουλή δεν θα αρέσει στις περισσότερες κυβερνήσεις των κρατών, που είναι ανεπτυγμένα, αλλά και των αναπτυσσόμενων, οι οποίες έχουν επιδοθεί σε μία κούρσα είτε ενεργειακού ανταγωνισμού είτε απόκτησης ενεργειακής αυτάρκειας.

Η Χρυσή Αυγή θα ψηφίσει «παρών» στη συγκεκριμένη κύρωση. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού κόμματος Ελλάδος κ. Γεώργιος Λαμπρούλης έχει τον λόγο για πέντε λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η εντενόμενη υποβάθμιση και καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος τόσο παγκοσμίως όσο και στην Ελλάδα, η ένταση της εμπορευματοποίησης των φυσικών πόρων, του αέρα, της ενέργειας των δασικών οικοσυστημάτων της γης, η υποβάθμιση του αστικού και οικιστικού περιβάλλοντος σηματοδοτούν και αποκαλύπτουν -κατά τη γνώμη μας- ακόμη πιο έντονα τα αποτελέσματα ή το αποτέλεσμα του δρόμου ανάπτυξης που ακολου-

θείται και στη χώρα μας, του καπιταλιστικού δρόμου ανάπτυξης.

Γι' αυτό ακριβώς οι αποφάσεις του Ρίο, του Γιοχάνεσμπουργκ, του Κιότο, η τροποποίηση της Ντόχα στο Πρωτόκολλο του Κιότο δεν απέτρεψαν τον θάνατο, τη δίψα εκατομμυρίων ανθρώπων, την πείνα, τις επιδημίες και τις φυσικές καταστροφές που θα μπορούσαν να αποφευχθούν, όπως και τις επιπτώσεις από τους ιμπεριαλιστικούς πολέμους. Και οι καταστροφές αυτές δεν θα αντιμετωπιστούν ούτε με τις αποφάσεις της Διάσκεψης του Παρισιού για το κλίμα, γιατί στο επίκεντρό τους δεν έχουν την ικανοποίηση των αναγκών του ανθρώπου και τη βελτίωση των συνθηκών, στις οποίες ζει και εργάζεται, αλλά την εξασφάλιση νέας κερδοφορίας στα μονοπώλια και τους ομίλους από νέους τομείς επιχειρηματικής δράσης.

Γι' αυτό και την ψηφίζουν όλα τα αστικά κόμματα. Μάλιστα, ενοχλείται η Κυβέρνηση ή οι Υπουργοί, όταν αποκαλύπτουμε, για παράδειγμα, ότι η πράσινη ανάπτυξη είναι υποκρισία, αφού για την προστασία του περιβάλλοντος χύνουν κροκοδείλια δάκρυα -ποιοι;- οι ιμπεριαλιστικοί οργανισμοί και οι διεθνείς ενώσεις του κεφαλαίου, δηλαδή αυτοί που είναι οι βασικοί υπεύθυνοι για την καταστροφή του περιβάλλοντος, αφού το περιβάλλον βρίσκεται στο στόχαστρο των πολυεθνικών ως δεξαμενή όχι μόνο άντλησης πρώτων υλών αλλά και απόρριψης των αποβλήτων τους, ως ένας ακόμη κερδοφόρος τομέας επενδύσεων, με αποτέλεσμα την επιδείνωση των μεγάλων προβλημάτων του πλανήτη.

Εξάλλου και η συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή προέκυψε μέσα από διαφωνίες, αντιθέσεις, συμβιβασμούς των ιμπεριαλιστικών κέντρων, που εκφράστηκαν και στον καθορισμό των στόχων, των μηχανισμών ελέγχων και στην κατανομή της χρηματοδότησης για την αντιμετώπισή της, αξιοποιώντας την κλιματική αλλαγή και τα περιβαλλοντικά προβλήματα, ως ευκαιρία κερδοφορίας διείσδυσης των πολυεθνικών σε νέες αγορές και φυσικά, για τον έλεγχό τους.

Ουσιαστικά, αναπτύσσονται επενδυτικές στρατηγικές σε νέους, κερδοφόρους πράσινους τομείς -όπως τους λένε- στο όνομα της προστασίας του κλίματος, που μπορεί να έχει κάποιο αποτέλεσμα αλλά σχεδιάζεται με βάση την κερδοφορία των πολυεθνικών, δίνοντάς τους παράλληλα τη μεγάλη ευκαιρία και αναδιανομή των αγορών ενέργειας και σε βάρος των λαών.

Εξάλλου, αυτό αποτυπώθηκε και στο Παρίσι από τους εκπροσώπους τόσο των κυβερνήσεων όσο και των μονοπωλίων, ιμπεριαλιστικών, αλλά και χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Είναι οι περίφημες -όπως τις αναφέρουν- «αναπτυξιακές ευκαιρίες» που δίνονται και μέσω αυτής της συμφωνίας.

Έτσι, μπορεί το Ευρωκοινοβούλιο, για παράδειγμα, να ενέκρινε τη συμφωνία του Παρισιού, όμως, πριν καιρό, θυμίζουμε, είχε εγκρίνει το Ευρωκοινοβούλιο την ελεύθερη κυκλοφορία για τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς. Και εδώ είναι η υποκρισία και ο φαρισαισμός τους, γιατί η επιδίωξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την καθιέρωση της πράσινης αντιρροπτικής τεχνολογίας έχει στόχους. Και στοχεύει αφ' ενός σε νέα πεδία κερδοφορίας για τους πρωτοπόρους ευρωπαϊκούς ομίλους στον τομέα αυτό, όσο και στην έμμεση εμπορική προστασία από τους ανταγωνιστές τους, τα εμπορεύματα των οποίων κατατάσσονται, όπως λένε, στα μη φιλικά περιβαντολογικά.

Και αν κάτι επιβεβαιώνεται είναι πως το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα που σαπίζει, δεν μπορεί να δώσει λύση υπέρ των λαών και του περιβάλλοντος, διότι η προστασία του περιβάλλοντος δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ανεξάρτητα από το κίνητρο της παραγωγής, τον δρόμο ανάπτυξης που ακολουθεί κάθε κοινωνία.

Να γιατί το Κομμουνιστικό Κόμμα αναδεικνύει ότι μόνο η κοινωνικοποίηση του πλούτου και των μέσων παραγωγής, μία οικονομία και κοινωνία που δεν θα στηρίζεται στο καπιταλιστικό κέρδος, αλλά στην ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών, μπορεί να εξασφαλίσει μία σταθερή, συμβατή, συνειδητή, προγραμματισμένη και ιορόροπη επίδραση του εργαζόμενου ανθρώπου στη φύση και κατ' επέκταση στο περιβάλλον. Θα στηρίζεται στην κοινωνική ιδιοκτησία όλων των φυσικών πόρων και των μέσων αξιοποίησής τους, στον κεντρικό σχεδιασμό, στην παραγωγή με κίνητρο την κοινωνική ευημερία.

Γι' αυτό και προς αυτή την κατεύθυνση καλούμε την εργατική τάξη, τα λαϊκά στρώματα, να οργανώσουν την πάλη τους, να ανα-

συντάξουν το εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα, να διαμορφώσουν τη λαϊκή συμμαχία στον δρόμο ρήξης και ανατροπής της εξουσίας του κεφαλαίου και του καπιταλιστικού κράτους, που αποτελεί την αιτία όξυνσης και χειροτέρευσης της ίδιας της ζωής και αντίστοιχα των περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Έτσι, κύριε Πρόεδρε, με βάση τα ανωτέρω, εμείς καταψηφίζουμε το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού προηγουμένως ενημερώθηκαν για την ιστορία του κτηρίου και τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Βουλής, πενήντα εννέα μαθητές και μαθήτριες και τρεις εκπαιδευτικοί συνοδοί τους από το 10^ο Δημοτικό Σχολείο Αμαρουσίου.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζετε ότι σε αυτή τη διαδικασία παίρνουν τον λόγο οι έχοντες εκφράσει αντίρρηση από τις Κοινοβουλευτικές Ομάδες, με βάση το άρθρο 108 του Κανονισμού.

Τον λόγο έχει τώρα ο Υπουργός κ. Τσιρώνης για πέντε λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δεν θα μακρηγορήσω, γιατί νομίζω ότι έχουμε όλοι καταλάβει την τεράστια ιστορική σημασία του σχεδίου νόμου. Θέλω να σχολιάσω αυτά που είπαν οι κύριοι αγορητές από τη Χρυσή Αυγή και από το ΚΚΕ -δύο κουβέντες μόνο- γιατί είναι κρίσιμα κάποια από αυτά.

Δεν νομίζω ότι είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος να εισηγηθεί η χώρα μας να φύγει από την κατηγορία των ανεπτυγμένων χωρών και να πάει στην κατηγορία των υποανάπτυκτων χωρών, των υπό ανάπτυξη, για να το πω και ορθά ελληνικά. Αυτό είναι κάτι που ίσως κάποιοι θεωρούν ότι θα δώσει μία εύνοια στη χώρα. Όμως, δεν έχω ακούσει καμμία πολιτική οικογένεια σε αυτό το Κοινοβούλιο ή στην κοινωνία, που να θεωρεί ότι μία τέτοια εξέλιξη θα είναι θετική για τη χώρα μας, ακόμα κι αν θα έχουμε ευνοϊκότερη μεταχείριση για τους ρύπους.

Να πούμε κάτι με ειλικρίνεια: Πηγαίνετε να δείτε πώς ζουν οι άνθρωποι σε αυτές τις χώρες, που ίσως θεωρείτε ότι είναι πιο ανεξάρτητες από την Ελλάδα, που βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πώς λειτουργούν οι δικές τους δημοκρατίες. Η δική μας δημοκρατία, με όλα αυτά τα προβλήματα, με τη χώρα σε κατάρρευση, που την καταγγέλλαμε πολύ πριν, πιστεύω ότι δεν είναι σε αυτή τη μοίρα. Και δεν αξίζει να γυρίσει αυτή τη μοίρα.

Επίσης, είναι πάρα πολύ σημαντικό να συζητήσουμε για τα ορυκτά καύσιμα στο υπέδαφος και το κατά πόσο το να μην τα εξορύξουμε, σημαίνει οικονομική ζημία.

Ευτυχώς έγκαιρα πριν -και τα στοιχεία τα έχω στο ιστολόγιό μου- είχα ψάξει το πόσο ωφελήθηκαν οι οικονομίες των χωρών -καθαρά με οικονομικά στοιχεία και όχι με περιβαλλοντικά- που εξορύσσουν ή δεν εξορύσσουν ορυκτά καύσιμα.

Από τις γειτονικές χώρες -από τη Νορβηγία και τη Σουηδία, όπου η μία είναι από τις μεγαλύτερες πετρελαιοπαραγωγικές χώρες και η άλλη δεν έχει, από την Αυστρία και τη Ρουμανία, που είναι όμορες χώρες με διαφορετικά οικονομικά συστήματα, αλλά και από τη Βενεζουέλα, τον Ισημερινό και το Κατάρ- πουθενά δεν αποδεικνύεται ότι οι χώρες οι οποίες εξορύσσουν ορυκτά καύσιμα έχουν οικονομικό πλεονέκτημα από άλλες χώρες που δεν εξορύσσουν και έχουν πάει σε άλλες κατευθύνσεις τις οικονομίες τους. Είναι ένα μύθευμα ότι η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου δίνει κοινωνική ευμάρεια και κοινωνική δικαιοσύνη, για να μην πω ότι μάλλον το αρνητικό συνέβη σε επίπεδο δημοκρατίας. Διότι οι χώρες που έχουν καύσιμα έχουν γίνει θύματα γεωπολιτικών συμπεφορώντων.

Τέλος -και δεν θα κουράσω άλλο- έχω επανειλημμένα πει

στους αξιότιμους συναδέλφους του ΚΚΕ, που τους σέβομαι απόλυτα για την ιδεολογία τους και για τη συνέπεια τους, ότι αυτό που λένε πως η μάχη για την κλιματική αλλαγή δεν απέτρεψε πολλούς, πείνα, κοινωνική αδικία, δεν σημαίνει ότι δεν δίνουμε αυτές τις μάχες.

Αυτό το ερώτημα, αγαπητέ κύριε συνάδελφε, είχε τεθεί τον 19^ο αιώνα στην Αγγλία από τους εργάτες. Και ήταν ποιο; Αξίζει οι εργάτες σε συνθήκες καπιταλισμού να παλεύουν για κοινωνική δικαιοσύνη, για καλύτερο μεροκάματο, για όλα αυτά; Υπήρχε η άποψη, η δική σας άποψη, η τωρινή που εκφράσατε, ότι αν δεν αλλάξει η κοινωνία, αυτές οι μάχες είναι μάταιες και, μάλιστα, είναι και μάχες που αποκοιμίζουν τον εργάτη, γιατί για ένα καλύτερο μεροκάματο τού δημιουργεί την αυταπάτη ότι είναι κοινωνικά δίκαιο το κράτος.

Σε αυτόν, λοιπόν, τον διάλογο απάντησε ο Κάρολος Μαρξ με το «μισθός, τιμή και κέρδος» και ξεκαθάρισε ότι ανεξαρτήτως του εάν αυτό το καθεστώς δεν είναι καθεστώς που ικανοποιεί την ιδεολογία σας ή τα οράματά σας, οι μάχες αυτές πρέπει να γίνονται εδώ και τώρα.

Και σας ρωτώ ειλικρινά: Πιστεύετε ότι αν δεν δώσουμε τη μάχη για το κλίμα -δεν την δώσουμε καθόλου και περιμένουμε να έλθει ο σοσιαλισμός- θα είναι καλύτερα τα πράγματα για τους εργάτες σήμερα; Η απάντηση η δική μου είναι «όχι». Και γι' αυτό τη μάχη αυτή τη δίνουμε, όπως δίνουμε τη μάχη για τους κοινωνικούς αγώνες.

Σας ευχαριστώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Όπως κάνετε ως τώρα και έχετε τσακίσει τον κόσμο. Αυτές τις μάχες δίνετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «Κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων στη Σύμβαση - Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο;

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΙΓΓΛΕΖΗ: Ναι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ: Ναι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΧΙΝΙΔΗΣ: Παρών.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ: Ναι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ (ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Όχι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ: Ναι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ: Ναι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΙΔΗΣ: Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «Κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων στη Σύμβαση - Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων στη Σύμβαση - Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συμφωνία των Παρισίων στη Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή που κυρώθηκε με το ν. 2205/1994 (Α'60), η οποία υιοθετήθηκε στο Παρίσι στις 12 Δεκεμβρίου 2015 στην 21η Συνδιάσκεψη των Μερών της Σύμβασης και υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 22 Απριλίου 2016 και το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

PARIS AGREEMENT

UNITED NATIONS
2015

PARIS AGREEMENT

The Parties to this Agreement,

Being Parties to the United Nations Framework Convention on Climate Change, hereinafter referred to as "the Convention",

Pursuant to the Durban Platform for Enhanced Action established by decision 1/CP.17 of the Conference of the Parties to the Convention at its seventeenth session,

In pursuit of the objective of the Convention, and being guided by its principles, including the principle of equity and common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances,

Recognizing the need for an effective and progressive response to the urgent threat of climate change on the basis of the best available scientific knowledge,

Also recognizing the specific needs and special circumstances of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, as provided for in the Convention,

Taking full account of the specific needs and special situations of the least developed countries with regard to funding and transfer of technology,

Recognizing that Parties may be affected not only by climate change, but also by the impacts of the measures taken in response to it,

Emphasizing the intrinsic relationship that climate change actions, responses and impacts have with equitable access to sustainable development and eradication of poverty,

Recognizing the fundamental priority of safeguarding food security and ending hunger, and the particular vulnerabilities of food production systems to the adverse impacts of climate change,

Taking into account the imperatives of a just transition of the workforce and the creation of decent work and quality jobs in accordance with nationally defined development priorities,

Acknowledging that climate change is a common concern of humankind, Parties should, when taking action to address climate change, respect, promote and consider their respective obligations on human rights, the right to health, the rights of indigenous peoples, local communities, migrants, children, persons with disabilities and people in vulnerable situations and the right to development, as well as gender equality, empowerment of women and intergenerational equity,

Recognizing the importance of the conservation and enhancement, as appropriate, of sinks and reservoirs of the greenhouse gases referred to in the Convention,

Noting the importance of ensuring the integrity of all ecosystems, including oceans, and the protection of biodiversity, recognized by some cultures as Mother Earth, and noting the importance for some of the concept of “climate justice”, when taking action to address climate change,

Affirming the importance of education, training, public awareness, public participation, public access to information and cooperation at all levels on the matters addressed in this Agreement,

Recognizing the importance of the engagements of all levels of government and various actors, in accordance with respective national legislations of Parties, in addressing climate change,

Also recognizing that sustainable lifestyles and sustainable patterns of consumption and production, with developed country Parties taking the lead, play an important role in addressing climate change,

Have agreed as follows:

Article 1

For the purpose of this Agreement, the definitions contained in Article 1 of the Convention shall apply. In addition:

(a) "Convention" means the United Nations Framework Convention on Climate Change, adopted in New York on 9 May 1992;

(b) "Conference of the Parties" means the Conference of the Parties to the Convention;

(c) "Party" means a Party to this Agreement.

Article 2

1. This Agreement, in enhancing the implementation of the Convention, including its objective, aims to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, including by:

(a) Holding the increase in the global average temperature to well below 2°C above pre-industrial levels and pursuing efforts to limit the temperature increase to 1.5°C above pre-industrial levels, recognizing that this would significantly reduce the risks and impacts of climate change;

(b) Increasing the ability to adapt to the adverse impacts of climate change and foster climate resilience and low greenhouse gas emissions development, in a manner that does not threaten food production; and

(c) Making finance flows consistent with a pathway towards low greenhouse gas emissions and climate-resilient development.

2. This Agreement will be implemented to reflect equity and the principle of common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 3

As nationally determined contributions to the global response to climate change, all Parties are to undertake and communicate ambitious efforts as defined in Articles 4, 7, 9, 10, 11 and 13 with the view to achieving the purpose of this Agreement as set out in Article 2. The efforts of all Parties will represent a progression over time, while recognizing the need to support developing country Parties for the effective implementation of this Agreement.

Article 4

1. In order to achieve the long-term temperature goal set out in Article 2, Parties aim to reach global peaking of greenhouse gas emissions as soon as possible, recognizing that peaking will take longer for developing country Parties, and to undertake rapid reductions thereafter in accordance with best available science, so as to achieve a balance between anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases in the second half of this century, on the basis of equity, and in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty.

2. Each Party shall prepare, communicate and maintain successive nationally determined contributions that it intends to achieve. Parties shall pursue domestic mitigation measures, with the aim of achieving the objectives of such contributions.

3. Each Party's successive nationally determined contribution will represent a progression beyond the Party's then current nationally determined contribution and reflect its highest possible ambition, reflecting its common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

4. Developed country Parties should continue taking the lead by undertaking economy-wide absolute emission reduction targets. Developing country Parties should continue enhancing their mitigation efforts, and are encouraged to move over time towards economy-wide emission reduction or limitation targets in the light of different national circumstances.

5. Support shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, in accordance with Articles 9, 10 and 11, recognizing that enhanced support for developing country Parties will allow for higher ambition in their actions.

6. The least developed countries and small island developing States may prepare and communicate strategies, plans and actions for low greenhouse gas emissions development reflecting their special circumstances.

7. Mitigation co-benefits resulting from Parties' adaptation actions and/or economic diversification plans can contribute to mitigation outcomes under this Article.

8. In communicating their nationally determined contributions, all Parties shall provide the information necessary for clarity, transparency and understanding in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

9. Each Party shall communicate a nationally determined contribution every five years in accordance with decision 1/CP.21 and any relevant decisions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and be informed by the outcomes of the global stocktake referred to in Article 14.

10. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall consider common time frames for nationally determined contributions at its first session.

11. A Party may at any time adjust its existing nationally determined contribution with a view to enhancing its level of ambition, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

12. Nationally determined contributions communicated by Parties shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.

13. Parties shall account for their nationally determined contributions. In accounting for anthropogenic emissions and removals corresponding to their nationally determined contributions, Parties shall promote environmental integrity, transparency, accuracy, completeness, comparability and consistency, and ensure the avoidance of double counting, in accordance with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

14. In the context of their nationally determined contributions, when recognizing and implementing mitigation actions with respect to anthropogenic emissions and removals, Parties should take into account, as appropriate, existing methods and guidance under the Convention, in the light of the provisions of paragraph 13 of this Article.

15. Parties shall take into consideration in the implementation of this Agreement the concerns of Parties with economies most affected by the impacts of response measures, particularly developing country Parties.

16. Parties, including regional economic integration organizations and their member States, that have reached an agreement to act jointly under paragraph 2 of this Article shall notify the secretariat of the terms of that agreement, including the emission level allocated to each Party within the relevant time period, when they communicate their nationally determined contributions. The secretariat shall in turn inform the Parties and signatories to the Convention of the terms of that agreement.

17. Each party to such an agreement shall be responsible for its emission level as set out in the agreement referred to in paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.

18. If Parties acting jointly do so in the framework of, and together with, a regional economic integration organization which is itself a Party to this Agreement, each member State of that regional economic integration organization individually, and together with the regional economic integration organization, shall be responsible for its emission level as set out in the agreement communicated under paragraph 16 of this Article in accordance with paragraphs 13 and 14 of this Article and Articles 13 and 15.

19. All Parties should strive to formulate and communicate long-term low greenhouse gas emission development strategies, mindful of Article 2 taking into account their common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.

Article 5

1. Parties should take action to conserve and enhance, as appropriate, sinks and reservoirs of greenhouse gases as referred to in Article 4, paragraph 1 (d), of the Convention, including forests.

2. Parties are encouraged to take action to implement and support, including through results-based payments, the existing framework as set out in related guidance and decisions already agreed under the Convention for: policy approaches and positive incentives for activities relating to reducing emissions from deforestation and forest degradation, and the role of conservation, sustainable management of forests and enhancement of forest carbon stocks in developing countries; and alternative policy approaches, such as joint mitigation and adaptation approaches for the integral and sustainable management of forests, while reaffirming the importance of incentivizing, as appropriate, non-carbon benefits associated with such approaches.

Article 6

1. Parties recognize that some Parties choose to pursue voluntary cooperation in the implementation of their nationally determined contributions to allow for higher ambition in their mitigation and adaptation actions and to promote sustainable development and environmental integrity.
2. Parties shall, where engaging on a voluntary basis in cooperative approaches that involve the use of internationally transferred mitigation outcomes towards nationally determined contributions, promote sustainable development and ensure environmental integrity and transparency, including in governance, and shall apply robust accounting to ensure, inter alia, the avoidance of double counting, consistent with guidance adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.
3. The use of internationally transferred mitigation outcomes to achieve nationally determined contributions under this Agreement shall be voluntary and authorized by participating Parties.
4. A mechanism to contribute to the mitigation of greenhouse gas emissions and support sustainable development is hereby established under the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement for use by Parties on a voluntary basis. It shall be supervised by a body designated by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, and shall aim:
 - (a) To promote the mitigation of greenhouse gas emissions while fostering sustainable development;
 - (b) To incentivize and facilitate participation in the mitigation of greenhouse gas emissions by public and private entities authorized by a Party;
 - (c) To contribute to the reduction of emission levels in the host Party, which will benefit from mitigation activities resulting in emission reductions that can also be used by another Party to fulfil its nationally determined contribution; and
 - (d) To deliver an overall mitigation in global emissions.

5. Emission reductions resulting from the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article shall not be used to demonstrate achievement of the host Party's nationally determined contribution if used by another Party to demonstrate achievement of its nationally determined contribution.

6. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall ensure that a share of the proceeds from activities under the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article is used to cover administrative expenses as well as to assist developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change to meet the costs of adaptation.

7. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall adopt rules, modalities and procedures for the mechanism referred to in paragraph 4 of this Article at its first session.

8. Parties recognize the importance of integrated, holistic and balanced non-market approaches being available to Parties to assist in the implementation of their nationally determined contributions, in the context of sustainable development and poverty eradication, in a coordinated and effective manner, including through, inter alia, mitigation, adaptation, finance, technology transfer and capacity-building, as appropriate. These approaches shall aim to:

- (a) Promote mitigation and adaptation ambition;
- (b) Enhance public and private sector participation in the implementation of nationally determined contributions; and
- (c) Enable opportunities for coordination across instruments and relevant institutional arrangements.

9. A framework for non-market approaches to sustainable development is hereby defined to promote the non-market approaches referred to in paragraph 8 of this Article.

Article 7

1. Parties hereby establish the global goal on adaptation of enhancing adaptive capacity, strengthening resilience and reducing vulnerability to climate change, with a view to contributing to sustainable development and ensuring an adequate adaptation response in the context of the temperature goal referred to in Article 2.
2. Parties recognize that adaptation is a global challenge faced by all with local, subnational, national, regional and international dimensions, and that it is a key component of and makes a contribution to the long-term global response to climate change to protect people, livelihoods and ecosystems, taking into account the urgent and immediate needs of those developing country Parties that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.
3. The adaptation efforts of developing country Parties shall be recognized, in accordance with the modalities to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session.
4. Parties recognize that the current need for adaptation is significant and that greater levels of mitigation can reduce the need for additional adaptation efforts, and that greater adaptation needs can involve greater adaptation costs.
5. Parties acknowledge that adaptation action should follow a country-driven, gender-responsive, participatory and fully transparent approach, taking into consideration vulnerable groups, communities and ecosystems, and should be based on and guided by the best available science and, as appropriate, traditional knowledge, knowledge of indigenous peoples and local knowledge systems, with a view to integrating adaptation into relevant socioeconomic and environmental policies and actions, where appropriate.
6. Parties recognize the importance of support for and international cooperation on adaptation efforts and the importance of taking into account the needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change.
7. Parties should strengthen their cooperation on enhancing action on adaptation, taking into account the Cancun Adaptation Framework, including with regard to:

(a) Sharing information, good practices, experiences and lessons learned, including, as appropriate, as these relate to science, planning, policies and implementation in relation to adaptation actions;

(b) Strengthening institutional arrangements, including those under the Convention that serve this Agreement, to support the synthesis of relevant information and knowledge, and the provision of technical support and guidance to Parties;

(c) Strengthening scientific knowledge on climate, including research, systematic observation of the climate system and early warning systems, in a manner that informs climate services and supports decision-making;

(d) Assisting developing country Parties in identifying effective adaptation practices, adaptation needs, priorities, support provided and received for adaptation actions and efforts, and challenges and gaps, in a manner consistent with encouraging good practices; and

(e) Improving the effectiveness and durability of adaptation actions.

8. United Nations specialized organizations and agencies are encouraged to support the efforts of Parties to implement the actions referred to in paragraph 7 of this Article, taking into account the provisions of paragraph 5 of this Article.

9. Each Party shall, as appropriate, engage in adaptation planning processes and the implementation of actions, including the development or enhancement of relevant plans, policies and/or contributions, which may include:

(a) The implementation of adaptation actions, undertakings and/or efforts;

(b) The process to formulate and implement national adaptation plans;

(c) The assessment of climate change impacts and vulnerability, with a view to formulating nationally determined prioritized actions, taking into account vulnerable people, places and ecosystems;

(d) Monitoring and evaluating and learning from adaptation plans, policies, programmes and actions; and

(e) Building the resilience of socioeconomic and ecological systems, including through economic diversification and sustainable management of natural resources.

10. Each Party should, as appropriate, submit and update periodically an adaptation communication, which may include its priorities, implementation and support needs, plans and actions, without creating any additional burden for developing country Parties.

11. The adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article shall be, as appropriate, submitted and updated periodically, as a component of or in conjunction with other communications or documents, including a national adaptation plan, a nationally determined contribution as referred to in Article 4, paragraph 2, and/or a national communication.

12. The adaptation communications referred to in paragraph 10 of this Article shall be recorded in a public registry maintained by the secretariat.

13. Continuous and enhanced international support shall be provided to developing country Parties for the implementation of paragraphs 7, 9, 10 and 11 of this Article, in accordance with the provisions of Articles 9, 10 and 11.

14. The global stocktake referred to in Article 14 shall, inter alia:

(a) Recognize adaptation efforts of developing country Parties;

(b) Enhance the implementation of adaptation action taking into account the adaptation communication referred to in paragraph 10 of this Article;

(c) Review the adequacy and effectiveness of adaptation and support provided for adaptation; and

(d) Review the overall progress made in achieving the global goal on adaptation referred to in paragraph 1 of this Article.

Article 8

1. Parties recognize the importance of averting, minimizing and addressing loss and damage associated with the adverse effects of climate change, including extreme weather events and slow onset events, and the role of sustainable development in reducing the risk of loss and damage.
2. The Warsaw International Mechanism for Loss and Damage associated with Climate Change Impacts shall be subject to the authority and guidance of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement and may be enhanced and strengthened, as determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.
3. Parties should enhance understanding, action and support, including through the Warsaw International Mechanism, as appropriate, on a cooperative and facilitative basis with respect to loss and damage associated with the adverse effects of climate change.
4. Accordingly, areas of cooperation and facilitation to enhance understanding, action and support may include:
 - (a) Early warning systems;
 - (b) Emergency preparedness;
 - (c) Slow onset events;
 - (d) Events that may involve irreversible and permanent loss and damage;
 - (e) Comprehensive risk assessment and management;
 - (f) Risk insurance facilities, climate risk pooling and other insurance solutions;
 - (g) Non-economic losses; and
 - (h) Resilience of communities, livelihoods and ecosystems.

5. The Warsaw International Mechanism shall collaborate with existing bodies and expert groups under the Agreement, as well as relevant organizations and expert bodies outside the Agreement.

Article 9

1. Developed country Parties shall provide financial resources to assist developing country Parties with respect to both mitigation and adaptation in continuation of their existing obligations under the Convention.

2. Other Parties are encouraged to provide or continue to provide such support voluntarily.

3. As part of a global effort, developed country Parties should continue to take the lead in mobilizing climate finance from a wide variety of sources, instruments and channels, noting the significant role of public funds, through a variety of actions, including supporting country-driven strategies, and taking into account the needs and priorities of developing country Parties. Such mobilization of climate finance should represent a progression beyond previous efforts.

4. The provision of scaled-up financial resources should aim to achieve a balance between adaptation and mitigation, taking into account country-driven strategies, and the priorities and needs of developing country Parties, especially those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change and have significant capacity constraints, such as the least developed countries and small island developing States, considering the need for public and grant-based resources for adaptation.

5. Developed country Parties shall biennially communicate indicative quantitative and qualitative information related to paragraphs 1 and 3 of this Article, as applicable, including, as available, projected levels of public financial resources to be provided to developing country Parties. Other Parties providing resources are encouraged to communicate biennially such information on a voluntary basis.

6. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account the relevant information provided by developed country Parties and/or Agreement bodies on efforts related to climate finance.

7. Developed country Parties shall provide transparent and consistent information on support for developing country Parties provided and mobilized through public interventions biennially in accordance with the modalities, procedures and guidelines to be adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement, at its first session, as stipulated in Article 13, paragraph 13. Other Parties are encouraged to do so.

8. The Financial Mechanism of the Convention, including its operating entities, shall serve as the financial mechanism of this Agreement.

9. The institutions serving this Agreement, including the operating entities of the Financial Mechanism of the Convention, shall aim to ensure efficient access to financial resources through simplified approval procedures and enhanced readiness support for developing country Parties, in particular for the least developed countries and small island developing States, in the context of their national climate strategies and plans.

Article 10

1. Parties share a long-term vision on the importance of fully realizing technology development and transfer in order to improve resilience to climate change and to reduce greenhouse gas emissions.

2. Parties, noting the importance of technology for the implementation of mitigation and adaptation actions under this Agreement and recognizing existing technology deployment and dissemination efforts, shall strengthen cooperative action on technology development and transfer.

3. The Technology Mechanism established under the Convention shall serve this Agreement.

4. A technology framework is hereby established to provide overarching guidance to the work of the Technology Mechanism in promoting and facilitating enhanced action on technology development and transfer in order to support the implementation of this Agreement, in pursuit of the long-term vision referred to in paragraph 1 of this Article.

5. Accelerating, encouraging and enabling innovation is critical for an effective, long-term global response to climate change and promoting economic growth and sustainable development. Such effort shall be, as appropriate, supported, including by the Technology Mechanism and, through financial means, by the Financial Mechanism of the Convention, for collaborative approaches to research and development, and facilitating access to technology, in particular for early stages of the technology cycle, to developing country Parties.

6. Support, including financial support, shall be provided to developing country Parties for the implementation of this Article, including for strengthening cooperative action on technology development and transfer at different stages of the technology cycle, with a view to achieving a balance between support for mitigation and adaptation. The global stocktake referred to in Article 14 shall take into account available information on efforts related to support on technology development and transfer for developing country Parties.

Article 11

1. Capacity-building under this Agreement should enhance the capacity and ability of developing country Parties, in particular countries with the least capacity, such as the least developed countries, and those that are particularly vulnerable to the adverse effects of climate change, such as small island developing States, to take effective climate change action, including, inter alia, to implement adaptation and mitigation actions, and should facilitate technology development, dissemination and deployment, access to climate finance, relevant aspects of education, training and public awareness, and the transparent, timely and accurate communication of information.

2. Capacity-building should be country-driven, based on and responsive to national needs, and foster country ownership of Parties, in particular, for developing country Parties, including at the national, subnational and local levels. Capacity-building should be guided by lessons learned, including those from capacity-building activities under the Convention, and should be an effective, iterative process that is participatory, cross-cutting and gender-responsive.

3. All Parties should cooperate to enhance the capacity of developing country Parties to implement this Agreement. Developed country Parties should enhance support for capacity-building actions in developing country Parties.

4. All Parties enhancing the capacity of developing country Parties to implement this Agreement, including through regional, bilateral and multilateral approaches, shall regularly communicate on these actions or measures on capacity-building. Developing country Parties should regularly communicate progress made on implementing capacity-building plans, policies, actions or measures to implement this Agreement.

5. Capacity-building activities shall be enhanced through appropriate institutional arrangements to support the implementation of this Agreement, including the appropriate institutional arrangements established under the Convention that serve this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, consider and adopt a decision on the initial institutional arrangements for capacity-building.

Article 12

Parties shall cooperate in taking measures, as appropriate, to enhance climate change education, training, public awareness, public participation and public access to information, recognizing the importance of these steps with respect to enhancing actions under this Agreement.

Article 13

1. In order to build mutual trust and confidence and to promote effective implementation, an enhanced transparency framework for action and support, with built-in flexibility which takes into account Parties' different capacities and builds upon collective experience is hereby established.

2. The transparency framework shall provide flexibility in the implementation of the provisions of this Article to those developing country Parties that need it in the light of their capacities. The modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article shall reflect such flexibility.

3. The transparency framework shall build on and enhance the transparency arrangements under the Convention, recognizing the special circumstances of the least developed countries and small island developing States, and be implemented in a facilitative, non-intrusive, non-punitive manner, respectful of national sovereignty, and avoid placing undue burden on Parties.

4. The transparency arrangements under the Convention, including national communications, biennial reports and biennial update reports, international assessment and review and international consultation and analysis, shall form part of the experience drawn upon for the development of the modalities, procedures and guidelines under paragraph 13 of this Article.

5. The purpose of the framework for transparency of action is to provide a clear understanding of climate change action in the light of the objective of the Convention as set out in its Article 2, including clarity and tracking of progress towards achieving Parties' individual nationally determined contributions under Article 4, and Parties' adaptation actions under Article 7, including good practices, priorities, needs and gaps, to inform the global stocktake under Article 14.

6. The purpose of the framework for transparency of support is to provide clarity on support provided and received by relevant individual Parties in the context of climate change actions under Articles 4, 7, 9, 10 and 11, and, to the extent possible, to provide a full overview of aggregate financial support provided, to inform the global stocktake under Article 14.

7. Each Party shall regularly provide the following information:

(a) A national inventory report of anthropogenic emissions by sources and removals by sinks of greenhouse gases, prepared using good practice methodologies accepted by the Intergovernmental Panel on Climate Change and agreed upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement; and

(b) Information necessary to track progress made in implementing and achieving its nationally determined contribution under Article 4.

8. Each Party should also provide information related to climate change impacts and adaptation under Article 7, as appropriate.

9. Developed country Parties shall, and other Parties that provide support should, provide information on financial, technology transfer and capacity-building support provided to developing country Parties under Articles 9, 10 and 11.

10. Developing country Parties should provide information on financial, technology transfer and capacity-building support needed and received under Articles 9, 10 and 11.

11. Information submitted by each Party under paragraphs 7 and 9 of this Article shall undergo a technical expert review, in accordance with decision 1/CP.21. For those developing country Parties that need it in the light of their capacities, the review process shall include assistance in identifying capacity-building needs. In addition, each Party shall participate in a facilitative, multilateral consideration of progress with respect to efforts under Article 9, and its respective implementation and achievement of its nationally determined contribution.

12. The technical expert review under this paragraph shall consist of a consideration of the Party's support provided, as relevant, and its implementation and achievement of its nationally determined contribution. The review shall also identify areas of improvement for the Party, and include a review of the consistency of the information with the modalities, procedures and guidelines referred to in paragraph 13 of this Article, taking into account the flexibility accorded to the Party under paragraph 2 of this Article. The review shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of developing country Parties.

13. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall, at its first session, building on experience from the arrangements related to transparency under the Convention, and elaborating on the provisions in this Article, adopt common modalities, procedures and guidelines, as appropriate, for the transparency of action and support.

14. Support shall be provided to developing countries for the implementation of this Article.

15. Support shall also be provided for the building of transparency-related capacity of developing country Parties on a continuous basis.

Article 14

1. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall periodically take stock of the implementation of this Agreement to assess the collective progress towards achieving the purpose of this Agreement and its long-term goals (referred to as the "global stocktake"). It shall do so in a comprehensive and facilitative manner, considering mitigation, adaptation and the

means of implementation and support, and in the light of equity and the best available science.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall undertake its first global stocktake in 2023 and every five years thereafter unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

3. The outcome of the global stocktake shall inform Parties in updating and enhancing, in a nationally determined manner, their actions and support in accordance with the relevant provisions of this Agreement, as well as in enhancing international cooperation for climate action.

Article 15

1. A mechanism to facilitate implementation of and promote compliance with the provisions of this Agreement is hereby established.

2. The mechanism referred to in paragraph 1 of this Article shall consist of a committee that shall be expert-based and facilitative in nature and function in a manner that is transparent, non-adversarial and non-punitive. The committee shall pay particular attention to the respective national capabilities and circumstances of Parties.

3. The committee shall operate under the modalities and procedures adopted by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement at its first session and report annually to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

Article 16

1. The Conference of the Parties, the supreme body of the Convention, shall serve as the meeting of the Parties to this Agreement.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Agreement, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall keep under regular review the implementation of this Agreement and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Agreement and shall:

(a) Establish such subsidiary bodies as deemed necessary for the implementation of this Agreement; and

(b) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Agreement.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and the financial procedures applied under the Convention shall be applied *mutatis mutandis* under this Agreement, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

6. The first session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be convened by the secretariat in conjunction with the first session of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of entry into force of this Agreement. Subsequent ordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held in conjunction with ordinary sessions of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

7. Extraordinary sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations and its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented at sessions of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as observers. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, which is qualified in matters covered by this Agreement and which has informed the secretariat of its wish to be represented at a session of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement as an observer, may be so admitted unless at least one third of the Parties present object. The admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure referred to in paragraph 5 of this Article.

Article 17

1. The secretariat established by Article 8 of the Convention shall serve as the secretariat of this Agreement.

2. Article 8, paragraph 2, of the Convention on the functions of the secretariat, and Article 8, paragraph 3, of the Convention, on the arrangements made for the functioning of the secretariat, shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. The secretariat shall, in addition, exercise the functions assigned to it under this Agreement and by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement.

Article 18

1. The Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation established by Articles 9 and 10 of the Convention shall serve, respectively, as the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement. The provisions of the Convention relating to the functioning of these two bodies shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement. Sessions of the meetings of the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of this Agreement shall be held in conjunction with the meetings of, respectively, the Subsidiary Body for Scientific and Technological Advice and the Subsidiary Body for Implementation of the Convention.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Agreement may participate as observers in the proceedings of any session of the subsidiary bodies. When the subsidiary bodies serve as the subsidiary bodies of this Agreement, decisions under this Agreement shall be taken only by those that are Parties to this Agreement.

3. When the subsidiary bodies established by Articles 9 and 10 of the Convention exercise their functions with regard to matters concerning this Agreement, any member of the bureaux of those subsidiary bodies representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Agreement, shall be replaced by an additional member to be elected by and from amongst the Parties to this Agreement.

Article 19

1. Subsidiary bodies or other institutional arrangements established by or under the Convention, other than those referred to in this Agreement, shall serve this Agreement upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement shall specify the functions to be exercised by such subsidiary bodies or arrangements.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Agreement may provide further guidance to such subsidiary bodies and institutional arrangements.

Article 20

1. This Agreement shall be open for signature and subject to ratification, acceptance or approval by States and regional economic integration organizations that are Parties to the Convention. It shall be open for signature at the United Nations Headquarters in New York from 22 April 2016 to 21 April 2017. Thereafter, this Agreement shall be open for accession from the day following the date on which it is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depositary.

2. Any regional economic integration organization that becomes a Party to this Agreement without any of its member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Agreement. In the case of regional economic integration organizations with one or more member States that are Parties to this Agreement,

the organization and its member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Agreement. In such cases, the organization and the member States shall not be entitled to exercise rights under this Agreement concurrently.

3. In their instruments of ratification, acceptance, approval or accession, regional economic integration organizations shall declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Agreement. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification in the extent of their competence.

Article 21

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date on which at least 55 Parties to the Convention accounting in total for at least an estimated 55 per cent of the total global greenhouse gas emissions have deposited their instruments of ratification, acceptance, approval or accession.

2. Solely for the limited purpose of paragraph 1 of this Article, "total global greenhouse gas emissions" means the most up-to-date amount communicated on or before the date of adoption of this Agreement by the Parties to the Convention.

3. For each State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Agreement or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 of this Article for entry into force have been fulfilled, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or regional economic integration organization of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

4. For the purposes of paragraph 1 of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by its member States.

Article 22

The provisions of Article 15 of the Convention on the adoption of amendments to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 23

1. The provisions of Article 16 of the Convention on the adoption and amendment of annexes to the Convention shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.
2. Annexes to this Agreement shall form an integral part thereof and, unless otherwise expressly provided for, a reference to this Agreement constitutes at the same time a reference to any annexes thereto. Such annexes shall be restricted to lists, forms and any other material of a descriptive nature that is of a scientific, technical, procedural or administrative character.

Article 24

The provisions of Article 14 of the Convention on settlement of disputes shall apply *mutatis mutandis* to this Agreement.

Article 25

1. Each Party shall have one vote, except as provided for in paragraph 2 of this Article.
2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Agreement. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its member States exercises its right, and vice versa.

Article 26

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Agreement.

Article 27

No reservations may be made to this Agreement.

Article 28

1. At any time after three years from the date on which this Agreement has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Agreement by giving written notification to the Depositary.
2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal, or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.
3. Any Party that withdraws from the Convention shall be considered as also having withdrawn from this Agreement.

Article 29

The original of this Agreement, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

DONE at Paris this twelfth day of December two thousand and fifteen.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Agreement.

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Τα Μέρη της παρούσας Συμφωνίας,

Ως Μέρη της Σύμβασης-Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή εφεξής καλούμενη «η Σύμβαση»,

Σύμφωνα με την Πλατφόρμα Ενισχυμένης Δράσης του Ντέρμπαν η οποία θεσπίστηκε με την απόφαση 1/CP. 17 της Συνδιάσκεψης των Μέρων κατά τη δέκατη έβδομη συνεδρίασή της,

Για την επίτευξη του στόχου της Σύμβασης, και με γνώμονα τις αρχές της, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της ισότητας και των κοινών αλλά διαφοροποιημένων ευθυνών και αντίστοιχων δυνατοτήτων, στο πλαίσιο διαφορετικών εθνικών συνθηκών,

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη για μια αποτελεσματική και προοδευτική αντιμετώπιση της επείγουσας απειλής της κλιματικής αλλαγής με βάση τις βέλτιστες διαθέσιμες επιστημονικές γνώσεις,

Αναγνωρίζοντας επίσης τις ιδιαίτερες ανάγκες και τις ειδικές συνθήκες των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών, ιδίως δε εκείνων που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση,

Λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες και την ειδική κατάσταση των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση και τη μεταφορά τεχνολογίας,

Αναγνωρίζοντας ότι τα Μέρη μπορεί να επηρεαστούν όχι μόνο από την κλιματική αλλαγή, αλλά και από τις επιπτώσεις των μέτρων που λαμβάνονται για την αντιμετώπισή της,

Τονίζοντας την εγγενή σχέση που έχουν οι δράσεις για την κλιματική αλλαγή, τα μέτρα αντιμετώπισής της και οι επιπτώσεις της με την ισότιμη πρόσβαση στην βιώσιμη ανάπτυξη και στην εξάλειψη της φτώχειας,

Αναγνωρίζοντας τη θεμελιώδη προτεραιότητα της διασφάλισης επισιτιστικής ασφάλειας και της εξάλειψης της πείνας, καθώς και τον ιδιαίτερα ευάλωτο χαρακτήρα των συστημάτων παραγωγής τροφίμων σε σχέση με τις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής,

Λαμβάνοντας υπόψη τις επιταγές μιας δίκαιης μετάβασης του εργατικού δυναμικού στη νέα κατάσταση και της δημιουργίας θέσεων αξιοπρεπούς εργασίας και υψηλής ποιότητας θέσεων απασχόλησης σύμφωνα με τις εθνικά καθορισμένες αναπτυξιακές προτεραιότητες,

Αναγνωρίζοντας ότι η κλιματική αλλαγή αποτελεί κοινό μέλημα της ανθρωπότητας, τα Μέρη θα πρέπει, κατά τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, να

σέβονται, να προωθούν και να εξετάζουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, το δικαίωμα στην υγεία, τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών, των τοπικών κοινοτήτων, των μεταναστών, των παιδιών, των ατόμων με αναπηρίες και των προσώπων τα οποία βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση και το δικαίωμα στην ανάπτυξη, καθώς και την ισότητα των φύλων, τη χειραφέτηση των γυναικών και την ισότητα μεταξύ γενεών.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διατήρησης και της ενίσχυσης, κατά περίπτωση, των καταβοθρών και των ταμειωτήρων και των αερίων του θερμοκηπίου που αναφέρονται στη Σύμβαση,

Επισημαίνοντας τη σημασία της διασφάλισης της ακεραιότητας όλων των οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ωκεανών, και της προστασίας της βιοποικιλότητας, η οποία αναγνωρίζεται από μερικούς πολιτισμούς ως Μητέρα Γη, και επισημαίνοντας τη σημασία που έχει για ορισμένους η έννοια της «κλιματικής δικαιοσύνης», κατά τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,

Επιβεβαιώνοντας τη σημασία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της ευαισθητοποίησης του κοινού, της συμμετοχής του κοινού, της πρόσβασης του κοινού σε πληροφορίες και της συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα σε σχέση με τα θέματα που εξετάζονται στην παρούσα Συμφωνία,

Αναγνωρίζοντας τη σημασία των δεσμεύσεων όλων των επιπέδων διακυβέρνησης και των διαφόρων εμπλεκόμενων εταίρων, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες των Μερών, για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,

Αναγνωρίζοντας επίσης ότι τα βιώσιμα πρότυπα διαβίωσης, κατανάλωσης και παραγωγής, στα οποία πρωτοστατούν οι ανεπτυγμένες χώρες Μέρη, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής,

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

Για τους σκοπούς της παρούσας Συμφωνίας, ισχύουν οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στο άρθρο 1 της Σύμβασης. Επιπλέον:

- α) «Σύμβαση»: η Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή η οποία υιοθετήθηκε στη Νέα Υόρκη στις 9 Μαΐου 1992·
- β) «Συνδιάσκεψη των Μερών»: η Συνδιάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης,
- γ) «Μέρος»: Συμβαλλόμενο Μέρος της παρούσας Συμφωνίας.

Άρθρο 2

1. Η παρούσα Συμφωνία, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της εφαρμογής της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένου του στόχου της, αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταπόκρισης στην απειλή της κλιματικής αλλαγής, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και των προσπαθειών για την εξάλειψη της φτώχειας, μεταξύ άλλων :

α) μέσω της διατήρησης της αύξησης της μέσης θερμοκρασίας του πλανήτη αρκετά κάτω από τους 2 °C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα και της συνέχισης των προσπαθειών για τον περιορισμό της αύξησης της θερμοκρασίας σε 1,5 °C πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα, αναγνωρίζοντας ότι αυτό θα μειώσει σημαντικά τους κινδύνους και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής·

β) μέσω της αύξησης της ικανότητας προσαρμογής στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και της ανάπτυξης χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, με τρόπο που δεν απειλεί την παραγωγή τροφίμων· και

γ) καθιστώντας τις χρηματοδοτικές ροές συμβατές με την κατεύθυνση της ανάπτυξης χαμηλών εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή

2. Η παρούσα Συμφωνία θα εφαρμοστεί κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει την αρχή της ισότητας και των κοινών αλλά διαφοροποιημένων ευθυνών και αντίστοιχων δυνατοτήτων, στο πλαίσιο διαφορετικών εθνικών συνθηκών.

Άρθρο 3

Στο πλαίσιο των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών για την παγκόσμια αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, όλα τα Μέρη θα πρέπει να αναλάβουν και να γνωστοποιήσουν φιλόδοξες προσπάθειες όπως ορίζεται στα άρθρα 4, 7, 9, 10, 11 και 13, με σκοπό την επίτευξη του στόχου της παρούσας Συμφωνίας όπως ορίζεται στο Άρθρο 2. Οι προσπάθειες όλων των Μερών θα αντιπροσωπεύουν μια διαχρονική εξέλιξη, αναγνωρίζοντας παράλληλα την ανάγκη υποστήριξης των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών για την αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας.

Άρθρο 4

1. Προκειμένου να επιτευχθεί ο μακροπρόθεσμος στόχος της θερμοκρασίας που ορίζεται στο Άρθρο 2, τα Μέρη επιδιώκουν την επίτευξη των παγκόσμιων ανώτατων ορίων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου το συντομότερο δυνατό, αναγνωρίζοντας ότι για την επίτευξη των εν λόγω ορίων θα απαιτηθεί περισσότερος χρόνος για τις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη, και την εφεξής ταχεία μείωσή τους σύμφωνα με τα βέλτιστα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία, ώστε να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ των ανθρωπογενών εκπομπών από πηγές και των απορροφήσεων από τους υποδοχείς (καταβόθρες) αερίων

θερμοκηπίου κατά το δεύτερο μισό αυτού του αιώνα, βάσει της ισότητας και στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και των προσπάθειών εξάλειψης της φτώχειας

2. Κάθε Μέρος καταρτίζει, γνωστοποιεί και τηρεί διαδοχικές εθνικά καθορισμένες συνεισφορές που προτίθεται να επιτύχει. Τα Μέρη επιδιώκουν εγχώρια μέτρα μετριασμού, με σκοπό την επίτευξη των στόχων των εν λόγω συνεισφορών.

3. Η διαδοχική εθνικά καθορισμένη συνεισφορά κάθε Μέρους θα αντιπροσωπεύει μια πρόοδο πέρα από την τρέχουσα εθνικά καθορισμένη συνεισφορά του Μέρους τη δεδομένη στιγμή και θα αντικατοπτρίζει την υψηλότερη δυνατή φιλοδοξία του, καθώς και τις κοινές αλλά διαφοροποιημένες ευθύνες και αντίστοιχες δυνατότητές του, στο πλαίσιο διαφορετικών εθνικών συνθηκών.

4. Οι ανεπτυγμένες χώρες Μέρη θα πρέπει να εξακολουθήσουν να πρωτοστατούν αναλαμβάνοντας απόλυτους στόχους μείωσης των εκπομπών που θα αφορούν ευρύτερα στο σύνολο της οικονομίας. Οι αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ενισχύουν τις προσπάθειες μετριασμού, και ενθαρρύνονται να στρέφονται με την πάροδο του χρόνου προς τους στόχους μείωσης ή περιορισμού των εκπομπών στο σύνολο της οικονομίας, στο πλαίσιο διαφορετικών εθνικών συνθηκών.

5. Θα πρέπει να παρέχεται υποστήριξη στις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη για την εφαρμογή του παρόντος Άρθρου, σύμφωνα με τα Άρθρα 9, 10 και 11, αναγνωρίζοντας ότι η ενισχυμένη υποστήριξη για τις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη θα επιτρέψει μεγαλύτερο βαθμό φιλοδοξίας στις δράσεις τους.

6. Οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τα μικρά αναπτυσσόμενα νησιωτικά κράτη μπορούν να προετοιμάσουν και να γνωστοποιούν στρατηγικές, σχέδια και δράσεις για ανάπτυξη χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, τα οποία αντικατοπτρίζουν τις δικές τους ιδιαίτερες συνθήκες.

7. Τα κοινά οφέλη του μετριασμού τα οποία προκύπτουν από τις δράσεις προσαρμογής των Μερών και/ή τα σχέδια οικονομικής διαφοροποίησης μπορούν να συμβάλουν στα αποτελέσματα μετριασμού βάσει του παρόντος Άρθρου.

8. Κατά τη γνωστοποίηση των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών τους, όλα τα Μέρη πρέπει να παρέχουν τις αναγκαίες πληροφορίες για τη σαφήνεια, διαφάνεια και κατανόηση σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 1/CP.21 καθώς και τυχόν σχετικές αποφάσεις της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων.

9. Κάθε Μέρος γνωστοποιεί μια εθνικά καθορισμένη συνεισφορά ανά πενταετία σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 1/CP.21 και τυχόν σχετικές αποφάσεις της Διάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων και ενημερώνεται από τα αποτελέσματα του παγκόσμιου απολογισμού που αναφέρεται στο Άρθρο 14.

10. Η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων θα εξετάζει τα κοινά χρονοδιαγράμματα για τις εθνικά καθορισμένες συνεισφορές κατά την πρώτη συνεδρίασή της.

11. Ένα Μέρος μπορεί οποιαδήποτε στιγμή να προσαρμόζει την ισχύουσα εθνικά καθορισμένη συνεισφορά του με στόχο την ενίσχυση του επιπέδου φιλοδοξίας του, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν στη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων.

12. Οι εθνικά καθορισμένες συνεισφορές που γνωστοποιούνται από τα Μέρη θα καταχωρούνται σε δημόσιο μητρώο που τηρείται από τη Γραμματεία.

13. Τα Μέρη λογοδοτούν για τις εθνικά καθορισμένες συνεισφορές τους. Κατά την αποτίμηση των ανθρωπογενών εκπομπών και απορροφήσεων που αντιστοιχούν στις εθνικά καθορισμένες συνεισφορές τους, τα Μέρη προωθούν την περιβαλλοντική ακεραιότητα, διαφάνεια, ακρίβεια, πληρότητα, συγκρισιμότητα και συνοχή, και εξασφαλίζουν την αποφυγή διπλών καταγραφών, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που υιοθετήθηκαν από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων.

14. Στο πλαίσιο των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών τους, κατά την αναγνώριση και υλοποίηση δράσεων μετριασμού σχετικά με τις ανθρωπογενείς εκπομπές και απορροφήσεις, τα Μέρη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, κατά περίπτωση, τις υπάρχουσες μεθόδους και κατευθύνσεις στο πλαίσιο της Σύμβασης, δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 13 του παρόντος Άρθρου.

15. Τα Μέρη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους κατά την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας τις ανησυχίες των Μερών των οποίων οι οικονομίες έχουν πληγεί περισσότερο από τις επιπτώσεις των μέτρων αντιμετώπισης, ιδίως των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών.

16. Τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης και των κρατών μελών τους, τα οποία έχουν καταλήξει σε συμφωνία για από κοινού δράση σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος Άρθρου, γνωστοποιούν στη γραμματεία τους όρους της εν λόγω συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου εκπομπών που αναλογεί σε κάθε Μέρος στο πλαίσιο της σχετικής χρονικής περιόδου, κατά την γνωστοποίηση των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών τους. Η γραμματεία ενημερώνει με τη σειρά της τα Μέρη και τους υπογράφοντες της Σύμβαση σχετικά με τους όρους της εν λόγω συμφωνίας.

17. Κάθε μέρος τέτοιας συμφωνίας είναι υπεύθυνο για το επίπεδο εκπομπών του όπως ορίζεται στη συμφωνία που αναφέρεται στην παράγραφο 16 του παρόντος Άρθρου σύμφωνα με τις παραγράφους 13 και 14 του παρόντος Άρθρου και τα Άρθρα 13 και 15.

18. Εάν τα Μέρη που ενεργούν από κοινού, το πράττουν στο πλαίσιο ή από κοινού με, κάποιο οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης ο οποίος είναι και ο ίδιος Μέρος της παρούσας Συμφωνίας, κάθε Κράτος μέλος του εν λόγω οργανισμού περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης ξεχωριστά και από κοινού με τον οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης είναι υπεύθυνο για το επίπεδο εκπομπών του όπως ορίζεται στη συμφωνία που κοινοποιείται βάσει της παραγράφου 16 του παρόντος Άρθρου σύμφωνα με τις παραγράφους 13 και 14 του παρόντος Άρθρου και τα Άρθρα 13 και 15.

19. Όλα τα Μέρη θα πρέπει να προσπαθούν να διαμορφώνουν και να γνωστοποιούν μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές στρατηγικές χαμηλών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, βάσει του Άρθρου 2, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινές αλλά διαφοροποιημένες ευθύνες και αντίστοιχες δυνατότητές τους, στο πλαίσιο διαφορετικών εθνικών συνθηκών.

Άρθρο 5

1. Τα Μέρη θα πρέπει να λαμβάνουν μέτρα για τη διατήρηση και τη βελτίωση, ως αρμόζει, των καταβολών και των ταμειωτήρων των αερίων του θερμοκηπίου που αναφέρονται στο Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο (δ) της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των δασών.

2. Τα Μέρη ενθαρρύνονται να λαμβάνουν μέτρα για την υλοποίηση και την υποστήριξη, μεταξύ άλλων μέσω πληρωμών με βάση τα αποτελέσματα, του υφιστάμενου πλαισίου όπως ορίζεται σε σχετικές κατευθυντήριες γραμμές και αποφάσεις που έχουν ήδη συμφωνηθεί στο πλαίσιο της Σύμβασης για: προσεγγίσεις πολιτικής και θετικά κίνητρα για δραστηριότητες που σχετίζονται με τη μείωση των εκπομπών από την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών, και το ρόλο της διατήρησης, της αειφορικής διαχείρισης των δασών και της ενίσχυσης των δασικών αποθεμάτων άνθρακα στις αναπτυσσόμενες χώρες· και τις εναλλακτικές προσεγγίσεις πολιτικής, όπως οι από κοινού προσεγγίσεις μετριασμού και προσαρμογής για την ολοκληρωμένη και αειφορική διαχείριση των δασών, επιβεβαιώνοντας παράλληλα εκ νέου τη σημασία της παροχής κινήτρων, κατά περίπτωση, σχετικά με τα οφέλη των μηδενικών εκπομπών άνθρακα που συνδέονται με τις εν λόγω προσεγγίσεις.

Άρθρο 6

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι ορισμένα Μέρη επιλέγουν την εθελοντική συνεργασία κατά την εφαρμογή των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών τους, ώστε να μπορούν να επιδείξουν μεγαλύτερη φιλοδοξία στις δράσεις τους για τον μετριασμό και την προσαρμογή και να προωθήσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και την περιβαλλοντική ακεραιότητα.

2. Τα Μέρη, όταν συμμετέχουν σε εθελοντική βάση σε συνεργατικές προσεγγίσεις που περιλαμβάνουν τη χρήση διεθνώς μεταφερόμενων αποτελεσμάτων μετριασμού στο πλαίσιο των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών, προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη και διασφαλίζουν την περιβαλλοντική ακεραιότητα και διαφάνεια, συμπεριλαμβανομένου στον τομέα της διακυβέρνησης, και εφαρμόζουν άρτιες λογιστικές πρακτικές για να διασφαλίζουν, μεταξύ άλλων, την αποφυγή διπλών καταγραφών, σύμφωνα με την κατεύθυνση που υιοθετήθηκε από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών στην Συμφωνία των Παρισίων.

3. Η χρήση διεθνώς μεταφερόμενων αποτελεσμάτων μετριασμού για την επίτευξη εθνικά καθορισμένων συνεισφορών στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας είναι εθελοντική και εγκρίνεται από τα συμμετέχοντα Μέρη.

4. Θεσπίζεται μηχανισμός ο οποίος συμβάλλει στον μετριασμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και στη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης υπό την εποπτεία και καθοδήγηση της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων για χρήση από τα μέρη σε εθελοντική βάση. Εποπτεύεται από ένα όργανο καθοριζόμενο από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων και αποσκοπεί:

α) στην προώθηση του μετριασμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου προωθώντας παράλληλα τη βιώσιμη ανάπτυξη·

β) στην παροχή κινήτρων και τη διευκόλυνση της συμμετοχής στον μετριασμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που εξουσιοδοτούνται από ένα Μέρος·

γ) στη συμβολή στη μείωση των επιπέδων εκπομπών στο Μέρος υποδοχής, το οποίο θα επωφεληθεί από τις δραστηριότητες μετριασμού που έχουν ως αποτέλεσμα μειώσεις των εκπομπών, οι οποίες μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν από άλλο Μέρος για την εκπλήρωση της εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς του· και

δ) στην επίτευξη συνολικού μετριασμού των παγκόσμιων εκπομπών.

5. Οι μειώσεις εκπομπών που προκύπτουν από τον μηχανισμό που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος Άρθρου δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για να αποδείξουν την επίτευξη εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς του Μέρους υποδοχής εάν χρησιμοποιηθούν από άλλο Μέρος για να αποδείξουν την επίτευξη της δικής του εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς.

6. Η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων εξασφαλίζει ότι ένα μέρος των εσόδων από τις δραστηριότητες στο πλαίσιο του μηχανισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος Άρθρου χρησιμοποιείται για την κάλυψη διοικητικών δαπανών καθώς και για την παροχή συνδρομής στις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη, οι οποίες είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, ώστε να ανταποκριθούν στο κόστος προσαρμογής.

7. Η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων θεσπίζει κανόνες, όρους και διαδικασίες για τον μηχανισμό που αναφέρεται στην παράγραφο 4 του παρόντος Άρθρου κατά την πρώτη της συνεδρίαση.

8. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία ολοκληρωμένων, ολιστικών και ισορροπημένων προσεγγίσεων εκτός της αγοράς οι οποίες είναι διαθέσιμες στα Μέρη και συμβάλλουν στην εφαρμογή των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών τους, στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και της εξάλειψης της φτώχειας, με συντονισμένο και αποτελεσματικό τρόπο, μεταξύ άλλων μέσω του μετριασμού, της προσαρμογής, της χρηματοδότησης, της μεταφοράς τεχνολογίας και της ανάπτυξης ικανοτήτων, ως αρμόζει. Οι προσεγγίσεις αυτές έχουν ως στόχο:

α) την προώθηση της φιλοδοξίας μετριασμού και προσαρμογής·

β) την ενίσχυση της συμμετοχής του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στην εφαρμογή των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών· και

γ) την ενεργοποίηση ευκαιριών συντονισμού όλων των εργαλείων και των σχετικών θεσμικών μηχανισμών.

9. Εν προκειμένω καθορίζεται ένα πλαίσιο για προσεγγίσεις της βιώσιμης ανάπτυξης εκτός της αγοράς για την προώθηση των προσεγγίσεων εκτός της αγοράς που αναφέρονται στην παράγραφο 8 του παρόντος Άρθρου.

Άρθρο 7

1. Τα Μέρη καθιερώνουν τον παγκόσμιο στόχο για την προσαρμογή που είναι η βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας, η ενίσχυση της ανθεκτικότητας και η μείωση της ευπάθειας σε σχέση με την κλιματική αλλαγή, με σκοπό τη συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη διασφάλιση επαρκούς ανταπόκρισης στο πλαίσιο του στόχου θερμοκρασίας που αναφέρεται στο άρθρο 2.

2. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η προσαρμογή αποτελεί παγκόσμια πρόκληση με τοπικές, υπερεθνικές, εθνικές, περιφερειακές και διεθνείς διαστάσεις, την οποία αντιμετωπίζουν όλοι, καθώς και ότι αποτελεί βασικό στοιχείο και συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη ανταπόκριση στην κλιματική αλλαγή παγκοσμίως, για την προστασία των ανθρώπων, των μέσων διαβίωσης και των οικοσυστημάτων, λαμβάνοντας υπόψη τις επείγουσες και τις άμεσες ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών, που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

3. Οι προσπάθειες προσαρμογής των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών αναγνωρίζονται, σύμφωνα με τους λεπτομερείς όρους που εγκρίνονται από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων, κατά την πρώτη της συνεδρίαση.

4. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι η τρέχουσα ανάγκη για προσαρμογή είναι σημαντική και ότι τα υψηλότερα επίπεδα μετριασμού μπορούν να μειώσουν την ανάγκη για πρόσθετες προσπάθειες προσαρμογής, και ότι μεγαλύτερες ανάγκες προσαρμογής μπορεί να συνεπάγονται μεγαλύτερο κόστος προσαρμογής.

5. Τα Μέρη αναγνωρίζουν ότι οι δράσεις προσαρμογής θα πρέπει να ακολουθούν μια προσέγγιση ανά χώρα, ευαισθητοποιημένη ως προς τη διάσταση του φύλου, συμμετοχική και πλήρως διαφανή, που να λαμβάνει υπόψη τις ευάλωτες ομάδες, τις κοινότητες και τα οικοσυστήματα, και θα πρέπει να βασίζονται και να καθοδηγούνται από τα βέλτιστα διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία και, κατά περίπτωση, την παραδοσιακή γνώση, τη γνώση των αυτόχθονων πληθυσμών και των τοπικών συστημάτων γνώσης, με στόχο την ενσωμάτωση της προσαρμογής στις σχετικές κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές πολιτικές και δράσεις, κατά περίπτωση.

6. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της στήριξης και της διεθνούς συνεργασίας για τις προσπάθειες προσαρμογής και τη σημασία της συνεκτίμησης των αναγκών των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών, ιδίως εκείνων που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

7. Τα Μέρη θα πρέπει να ενδυναμώσουν τη συνεργασία τους για την ενίσχυση των δράσεων προσαρμογής, λαμβάνοντας υπόψη το Πλαίσιο Προσαρμογής του Κανκούν, μεταξύ άλλων όσον αφορά:

α) την ανταλλαγή πληροφοριών, καλών πρακτικών, εμπειριών και διδαγμάτων, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, αυτών που σχετίζονται με την επιστήμη, το σχεδιασμό, τις πολιτικές και την υλοποίηση σε σχέση με τις δράσεις προσαρμογής·

β) την ενίσχυση των θεσμικών μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που θεσπίστηκαν από τη Σύμβαση και υπηρετούν την παρούσα συμφωνία, για την υποστήριξη της σύνθεσης σχετικών πληροφοριών και γνώσεων, καθώς και της παροχής τεχνικής υποστήριξης και καθοδήγησης προς τα μέρη·

γ) την ενίσχυση της επιστημονικής γνώσης για το κλίμα, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας, της συστηματικής παρατήρησης του κλιματικού συστήματος και των συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης, κατά τρόπο που ενημερώνει τις υπηρεσίες για το κλίμα και στηρίζει τη λήψη αποφάσεων·

δ) την παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη για τον προσδιορισμό των αποτελεσματικών πρακτικών προσαρμογής, των αναγκών προσαρμογής, των προτεραιοτήτων, της στήριξης που παρέχεται και λαμβάνεται για δράσεις και προσπάθειες προσαρμογής, και των προκλήσεων και των ελλείψεων, κατά τρόπο σύμφωνο με την ενθάρρυνση των ορθών πρακτικών· και

ε) τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διάρκειας των δράσεων προσαρμογής.

8. Οι εξειδικευμένοι οργανισμοί και υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών ενθαρρύνονται να στηρίζουν τις προσπάθειες των Μερών για την εφαρμογή των δράσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.

9. Κάθε μέρος συμμετέχει, ανάλογα με την περίπτωση, στις διαδικασίες σχεδιασμού της προσαρμογής και στην υλοποίηση δράσεων, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης ή ενίσχυσης σχετικών σχεδίων, πολιτικών και/ή συνεισφορών, τα οποία μπορεί να περιλαμβάνουν:

α) την υλοποίηση δράσεων, πρωτοβουλιών και/ή προσπαθειών προσαρμογής·

β) τη διαδικασία διαμόρφωσης και εφαρμογής εθνικών σχεδίων προσαρμογής·

γ) τις εκτιμήσεις των επιπτώσεων και της ευπάθειας στην κλιματική αλλαγή, με σκοπό τη διαμόρφωση εθνικά καθορισμένων δράσεων προτεραιότητας, λαμβάνοντας υπόψη τα ευάλωτα άτομα, μέρη και οικοσυστήματα·

δ) την παρακολούθηση και αξιολόγηση, καθώς και τα διδάγματα από σχέδια προσαρμογής, πολιτικές, προγράμματα και δράσεις· και

ε) τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των κοινωνικοοικονομικών και οικολογικών συστημάτων, μεταξύ άλλων μέσω της οικονομικής διαφοροποίησης και της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων.

10. Κάθε Μέρος πρέπει, ανάλογα με την περίπτωση, να υποβάλλει και να επικαιροποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα ανακοίνωση προσαρμογής, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τις προτεραιότητές του, τις ανάγκες, τα σχέδια και τις δράσεις υλοποίησης και υποστήριξης, χωρίς να προκαλείται πρόσθετη επιβάρυνση για τις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη.

11. Η ανακοίνωση προσαρμογής που αναφέρεται στην παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου πρέπει, ανάλογα με την περίπτωση, να υποβάλλεται και να επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ως συστατικό στοιχείο άλλων ανακοινώσεων ή εγγράφων, ή σε συνδυασμό με αυτά, συμπεριλαμβανομένου ενός εθνικού σχεδίου προσαρμογής, μιας εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς, όπως αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2, και/ή μιας εθνικής ανακοίνωσης.

12. Οι ανακοινώσεις προσαρμογής που αναφέρονται στην παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου καταχωρούνται σε δημόσιο μητρώο που τηρείται από τη γραμματεία.

13. Θα πρέπει να παρέχεται συνεχής και ενισχυμένη διεθνής υποστήριξη στις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη για την εφαρμογή των παραγράφων 7, 9, 10 και 11 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9, 10 και 11.

14. Ο παγκόσμιος απολογισμός που αναφέρεται στο άρθρο 14 πρέπει, μεταξύ άλλων:

α) να αναγνωρίζει τις προσπάθειες προσαρμογής των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών·

β) να ενισχύει την υλοποίηση των δράσεων προσαρμογής λαμβάνοντας υπόψη την ανακοίνωση προσαρμογής που αναφέρεται στην παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου·

γ) να επανεξετάζει την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα της προσαρμογής και της στήριξης που παρέχεται για την προσαρμογή· και

δ) να ελέγχει τη συνολική πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την επίτευξη του παγκόσμιου στόχου για την προσαρμογή που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 8

1. Τα Μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της αποτροπής, της ελαχιστοποίησης και της αντιμετώπισης των απωλειών και των ζημιών που σχετίζονται με τις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, συμπεριλαμβανομένων των ακραίων καιρικών φαινομένων και των γεγονότων που εξελίσσονται με αργό ρυθμό, καθώς και του ρόλου της βιώσιμης ανάπτυξης στη μείωση του κινδύνου απωλειών και ζημιών.

2. Ο Διεθνής Μηχανισμός της Βαρσοβίας για τις Απώλειες και της Ζημίες που συνδέεται με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής υπόκειται στην αρμοδιότητα και την καθοδήγηση της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας του Παρισιού και μπορεί να βελτιωθεί και να ενισχυθεί, όπως καθορίζεται από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων.

3. Τα μέρη θα πρέπει να ενισχύουν την κατανόηση, τη δράση και την υποστήριξη, μεταξύ άλλων μέσω του Διεθνούς Μηχανισμού της Βαρσοβίας, ανάλογα με την περίπτωση, σε μια βάση συνεργασίας και διευκόλυνσης σε σχέση με τις απώλειες και τις ζημίες που συνδέονται με τις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

4. Κατά συνέπεια, οι τομείς συνεργασίας και διευκόλυνσης για την ενίσχυση της συνεννόησης, της δράσης και της υποστήριξης μπορεί να περιλαμβάνουν:

α) συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης·

β) ετοιμότητα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης·

γ) γεγονότα που εξελίσσονται με αργό ρυθμό·

δ) γεγονότα που μπορεί να συνεπάγονται μη αναστρέψιμες και μόνιμες απώλειες και ζημίες·

ε) συνολική εκτίμηση και διαχείριση κινδύνου·

στ) εγκαταστάσεις ασφάλισης έναντι των κινδύνων, ομαδοποίηση των κλιματικών κινδύνων και άλλες λύσεις σχετικά με την ασφάλεια·

ζ) μη οικονομικές απώλειες· και

η) ανθεκτικότητα των κοινοτήτων, των μέσων διαβίωσης και των οικοσυστημάτων.

5. Ο Διεθνής Μηχανισμός της Βαρσοβίας συνεργάζεται με υπάρχοντα όργανα και ομάδες εμπειρογνομόνων στο πλαίσιο της συμφωνίας, καθώς και με αρμόδιους οργανισμούς και φορείς εμπειρογνωμοσύνης εκτός της Συμφωνίας.

Άρθρο 9

1. Οι ανεπτυγμένες χώρες Μέρη παρέχουν χρηματοδοτικούς πόρους για να βοηθήσουν τις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη όσον αφορά τον μετριασμό και την προσαρμογή σε συνέχεια των υφιστάμενων υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της Σύμβασης.

2. Προτρέπονται και άλλα μέρη να παράσχουν ή να συνεχίσουν να παρέχουν τέτοια στήριξη σε εθελοντική βάση.

3. Στο πλαίσιο μιας παγκόσμιας προσπάθειας, οι ανεπτυγμένες χώρες Μέρη θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ηγούνται της κινητοποίησης της χρηματοδότησης για το κλίμα από ένα ευρύ φάσμα πόρων, εργαλείων και διαύλων, επισημαίνοντας τον σημαντικό ρόλο των

δημόσιων κεφαλαίων, μέσω μιας ποικιλίας δράσεων, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης στρατηγικών ανά χώρα, και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών. Η εν λόγω κινητοποίηση της χρηματοδότησης για το κλίμα πρέπει να αντιπροσωπεύει μια πρόοδο που υπερβαίνει προηγούμενες προσπάθειες.

4. Η παροχή κλιμακούμενων χρηματοδοτικών πόρων πρέπει να αποσκοπεί στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της προσαρμογής και του μετριασμού, λαμβάνοντας υπόψη τις στρατηγικές ανά χώρα, καθώς και τις προτεραιότητες και τις ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών, ιδίως εκείνων που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και αντιμετωπίζουν σημαντικούς περιορισμούς δυναμικότητας, όπως οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τα μικρά αναπτυσσόμενα νησιωτικά κράτη, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για παροχή κρατικών χρηματοδοτήσεων και επιχορηγήσεων για την προσαρμογή.

5. Οι ανεπτυγμένες χώρες μέλη γνωστοποιούν ανά διετία ενδεικτικές ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες που συνδέονται με τις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου, κατά περίπτωση, συμπεριλαμβανομένων, εάν υπάρχουν, των προβλεπόμενων επιπέδων δημόσιων χρηματοδοτικών πόρων που παρέχονται στις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη. Άλλα Μέρη που παρέχουν πόρους ενθαρρύνονται να γνωστοποιούν ανά διετία τις εν λόγω πληροφορίες σε εθελόντική βάση.

6. Ο παγκόσμιος απολογισμός που αναφέρεται στο άρθρο 14 λαμβάνει υπόψη τις σχετικές πληροφορίες που παρέχονται από τις ανεπτυγμένες χώρες Μέρη και/ή τα όργανα της Συμφωνίας όσον αφορά τις προσπάθειες που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση για το κλίμα.

7. Οι ανεπτυγμένες χώρες Μέρη παρέχουν διαφανείς και συνεπείς πληροφορίες για τη στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών η οποία παρέχεται και κινητοποιείται μέσω δημόσιων παρεμβάσεων ανά διετία, σύμφωνα με τους όρους, τις διαδικασίες και τις κατευθυντήριες γραμμές που θα υιοθετηθούν από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας του Παρισιού, κατά την πρώτη συνεδρίασή της, όπως ορίζεται στο άρθρο 13 παράγραφος 13. Άλλα μέρη ενθαρρύνονται να πράξουν το ίδιο.

8. Ο Χρηματοδοτικός Μηχανισμός της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών φορέων, χρησιμεύει ως χρηματοδοτικός μηχανισμός της παρούσας συμφωνίας.

9. Τα θεσμικά όργανα που εξυπηρετούν την παρούσα συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων των λειτουργικών φορέων του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού της Σύμβασης, αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικής πρόσβασης σε χρηματοδοτικούς πόρους μέσω απλοποιημένων διαδικασιών έγκρισης και ενισχυμένης υποστήριξης της ετοιμότητας όσον αφορά τις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη, ιδίως τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τα μικρά αναπτυσσόμενα νησιωτικά κράτη, στο πλαίσιο των εθνικών τους στρατηγικών και σχεδίων για το κλίμα.

Άρθρο 10

1. Τα Μέρη μοιράζονται ένα μακροπρόθεσμο όραμα για τη σημασία της πλήρους υλοποίησης της ανάπτυξης και μεταφοράς τεχνολογίας με σκοπό τη βελτίωση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

2. Τα Μέρη, επισημαίνοντας τη σημασία της τεχνολογίας για την υλοποίηση των δράσεων μετριασμού και προσαρμογής δυνάμει της παρούσας συμφωνίας και αναγνωρίζοντας τις υπάρχουσες προσπάθειες ανάπτυξης και διάδοσης της τεχνολογίας, ενισχύουν τις δράσεις συνεργασίας για την ανάπτυξη και μεταφορά τεχνολογίας.

3. Ο Μηχανισμός Τεχνολογίας που θεσπίστηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης θα εξυπηρετεί την παρούσα Συμφωνία.

4. Θεσπίζεται ένα πλαίσιο τεχνολογίας με σκοπό να παράσχει γενική καθοδήγηση στο έργο του Μηχανισμού Τεχνολογίας για την προώθηση και τη διευκόλυνση της ενισχυμένης δράσης για την ανάπτυξη και μεταφορά τεχνολογίας, προκειμένου να στηριχθεί η υλοποίηση της παρούσας Συμφωνίας, για την επίτευξη του μακροπρόθεσμου οράματος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

5. Η επιτάχυνση, η ενθάρρυνση και η διευκόλυνση της καινοτομίας είναι καίριας σημασίας για μια αποτελεσματική, μακροπρόθεσμη παγκόσμια αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθώς και για την προώθηση της οικονομικής μεγέθυνσης και της βιώσιμης ανάπτυξης. Μια τέτοια προσπάθεια πρέπει να υποστηρίζεται, ανάλογα με την περίπτωση, μεταξύ άλλων από τον Μηχανισμό Τεχνολογίας και, μέσω χρηματοδοτικών μέσων, από τον Χρηματοδοτικό Μηχανισμό της Σύμβασης, για συνεργατικές προσεγγίσεις σε σχέση με την έρευνα και την ανάπτυξη, και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην τεχνολογία, ιδίως κατά τα πρώτα στάδια του τεχνολογικού κύκλου, στις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη.

6. Η στήριξη, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής στήριξης, παρέχεται στις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, μεταξύ άλλων για την ενίσχυση της δράσης συνεργασίας σε σχέση με την ανάπτυξη και μεταφορά τεχνολογίας στα διάφορα στάδια του τεχνολογικού κύκλου, με σκοπό την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ της στήριξης του μετριασμού και της προσαρμογής. Ο παγκόσμιος απολογισμός που αναφέρεται στο άρθρο 14 λαμβάνει υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις προσπάθειες που σχετίζονται με την υποστήριξη για την ανάπτυξη και τη μεταφορά τεχνολογίας για τις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη.

Άρθρο 11

1. Η ανάπτυξη ικανοτήτων στο πλαίσιο της Συμφωνίας θα πρέπει να ενισχύσει τις ικανότητες και τις δυνατότητες των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών, ιδίως χωρών με τις λιγότερες ικανότητες, όπως οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, και εκείνων που είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως τα μικρά αναπτυσσόμενα νησιωτικά κράτη, να αναλαμβάνουν αποτελεσματική δράση σε σχέση με

την κλιματική αλλαγή, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής δράσεων μετριασμού και προσαρμογής, και αναμένεται να διευκολύνει την εξέλιξη, τη διάδοση και την ανάπτυξη της τεχνολογίας, την πρόσβαση σε χρηματοδότηση για το κλίμα, τις σχετικές πτυχές της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της ευαισθητοποίησης του κοινού, καθώς και τη διαφανή, έγκαιρη και ακριβή γνωστοποίηση πληροφοριών.

2. Η ανάπτυξη ικανοτήτων θα πρέπει να γίνεται ανά χώρα, να βασίζεται και να ανταποκρίνεται στις εθνικές ανάγκες και να προωθεί την ανάληψη ιδίας ευθύνης από τα Μέρη, ιδίως όσον αφορά τις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη, μεταξύ άλλων σε εθνικό, υπερεθνικό και τοπικό επίπεδο. Η ανάπτυξη ικανοτήτων θα πρέπει να βασίζεται σε διδάγματα που αποκομίζονται, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων στο πλαίσιο της Σύμβασης, και θα πρέπει να αποτελεί μια αποτελεσματική, επαναλαμβανόμενη διαδικασία, η οποία έχει συμμετοχικό και οριζόντιο χαρακτήρα και συνεκτιμά ζητήματα φύλου.

3. Όλα τα Μέρη θα πρέπει να συνεργάζονται για την ενίσχυση των ικανοτήτων των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών για την εφαρμογή της Συμφωνίας. Οι ανεπτυγμένες χώρες Μέρη θα πρέπει να ενισχύουν την υποστήριξη για τις δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων στις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη.

4. Όλα τα Μέρη που ενισχύουν την ικανότητα των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών να εφαρμόσουν την παρούσα Συμφωνία, μεταξύ άλλων μέσω περιφερειακών, διμερών και πολυμερών προσεγγίσεων, οφείλουν να ανακοινώνουν τακτικά τις εν λόγω δράσεις ή τα μέτρα σχετικά με την ανάπτυξη ικανοτήτων. Οι αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη θα πρέπει να γνωστοποιούν τακτικά την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση σχεδίων, πολιτικών, δράσεων και μέτρων ανάπτυξης ικανοτήτων για την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας.

5. Οι δράσεις ανάπτυξης ικανοτήτων πρέπει να ενισχύονται μέσω κατάλληλων θεσμικών μηχανισμών για την υποστήριξη της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων θεσμικών μηχανισμών που θεσπίζονται στο πλαίσιο της Σύμβασης και εξυπηρετούν την παρούσα Συμφωνία. Η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της συμφωνίας του Παρισιού, κατά την πρώτη της συνεδρίαση, εξετάζει και υιοθετεί μια απόφαση σχετικά με τους αρχικούς θεσμικούς μηχανισμούς για την ανάπτυξη ικανοτήτων.

Άρθρο 12

Τα μέρη συνεργάζονται όσον αφορά τη λήψη μέτρων, ανάλογα με την περίπτωση, για την ενίσχυση της εκπαίδευσης για την κλιματική αλλαγή, την κατάρτιση, την ευαισθητοποίηση του κοινού, τη συμμετοχή του κοινού και την πρόσβασή του σε πληροφορίες, αναγνωρίζοντας τη σημασία των εν λόγω βημάτων σε σχέση με την ενίσχυση δράσεων στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας.

Άρθρο 13

1. Προκειμένου να οικοδομηθεί αμοιβαία εμπιστοσύνη και καλή πίστη και για την προαγωγή της αποτελεσματικής εφαρμογής, θεσπίζεται ένα ενισχυμένο πλαίσιο διαφάνειας όσον αφορά τις δράσεις και τη στήριξη και ταυτόχρονα ευέλικτο, που λαμβάνει υπόψη τις διαφορετικές ικανότητες των Μερών και βασίζεται στη συλλογική εμπειρία.

2. Το πλαίσιο διαφάνειας παρέχει ευελιξία όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου σε εκείνες τις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη οι οποίες την έχουν ανάγκη στο πλαίσιο των ικανοτήτων τους. Οι όροι, οι διαδικασίες και οι κατευθυντήριες γραμμές που αναφέρονται στην παράγραφο 13 του παρόντος άρθρου αντικατοπτρίζουν αυτή την ευελιξία.

3. Το πλαίσιο διαφάνειας βασίζεται και ενισχύει τους μηχανισμούς διαφάνειας δυνάμει της Σύμβασης, αναγνωρίζοντας τις ειδικές συνθήκες των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών και των μικρών αναπτυσσόμενων νησιωτικών κρατών, και υλοποιείται με τρόπο υποστηρικτικό, μη παρεμβατικό, μη τιμωρητικό, με σεβασμό της εθνικής κυριαρχίας και αποφεύγοντας την αναίτια επιβάρυνση των Μερών.

4. Οι μηχανισμοί διαφάνειας στο πλαίσιο της Σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών ανακοινώσεων, των διετών εκθέσεων και των διετών εκθέσεων επικαιροποίησης, της διεθνούς αξιολόγησης, του ελέγχου και της διεθνούς διαβούλευσης και ανάλυσης, αποτελούν μέρος της εμπειρίας που αποκομίζεται για την ανάπτυξη των όρων, των διαδικασιών και των κατευθυντήριων γραμμών σύμφωνα με την παράγραφο 13 του παρόντος άρθρου.

5. Στόχος του πλαισίου για τη διαφάνεια των δράσεων είναι να παράσχει σαφή κατανόηση των δράσεων για την κλιματική αλλαγή, υπό το πρίσμα του στόχου της Σύμβασης όπως ορίζεται στο άρθρο 2, συμπεριλαμβανομένης της σαφήνειας και της παρακολούθησης της προόδου προς την επίτευξη των επιμέρους εθνικά καθορισμένων συνεισφορών των Μερών σύμφωνα με το άρθρο 4, και των δράσεων προσαρμογής των Μερών σύμφωνα με το άρθρο 7, συμπεριλαμβανομένων των καλών πρακτικών, των προτεραιοτήτων, των αναγκών και των ελλείψεων, για την ενημέρωση του παγκόσμιου απολογισμού σύμφωνα με το άρθρο 14.

6. Στόχος του πλαισίου για τη διαφάνεια της στήριξης είναι η παροχή σαφήνειας σχετικά με τη στήριξη που παρέχεται και λαμβάνεται από τα ενδιαφερόμενα επιμέρους Μέρη στο πλαίσιο των δράσεων για την κλιματική αλλαγή σύμφωνα με τα άρθρα 4, 7, 9, 10 και 11, και, στο μέτρο του δυνατού, η παροχή πλήρους επισκόπησης της συνολικής χρηματοδοτικής στήριξης που παρέχεται, για την ενημέρωση του παγκόσμιου απολογισμού σύμφωνα με το άρθρο 14.

7. Κάθε μέρος παρέχει τακτικά τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) μια εθνική έκθεση απογραφής των ανθρωπογενών εκπομπών από πηγές και των απορροφήσεων από υποδοχείς (καταβόθρες) αερίων του θερμοκηπίου, η οποία καταρτίζεται με την εφαρμογή μεθόδων ορθής πρακτικής που έχουν εγκριθεί από τη

Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή και συμφωνηθεί από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων· και

β) πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την παρακολούθηση της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση και την επίτευξη της εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς σύμφωνα με το άρθρο 4.

8. Κάθε μέρος πρέπει επίσης να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σύμφωνα με το άρθρο 7, ανάλογα με την περίπτωση.

9. Οι ανεπτυγμένες χώρες Μέρη, καθώς και άλλα Μέρη που παρέχουν στήριξη, θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη για χρηματοδότηση, μεταφορά τεχνολογίας και ανάπτυξη ικανοτήτων που παρέχεται στις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη σύμφωνα με τα άρθρα 9, 10 και 11.

10. Οι αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη θα πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη για χρηματοδότηση, μεταφορά τεχνολογίας και ανάπτυξη ικανοτήτων την οποία χρειάζονται και λαμβάνουν σύμφωνα με τα άρθρα 9, 10 και 11.

11. Οι πληροφορίες που υποβάλλονται από κάθε μέρος σύμφωνα με τις παραγράφους 7 και 9 του παρόντος άρθρου υποβάλλονται για επανεξέταση από τεχνικό εμπειρογνώμονα, σύμφωνα με την απόφαση 1/CP.21. Για τις αναπτυσσόμενες χώρες Μέρη οι οποίες την έχουν ανάγκη υπό το πρίσμα των ικανοτήτων τους, η διαδικασία επανεξέτασης περιλαμβάνει βοήθεια για τον προσδιορισμό των αναγκών ανάπτυξης ικανοτήτων. Επιπλέον, κάθε μέρος συμμετέχει σε μια υποστηρικτική, πολυμερή εξέταση της προόδου σε σχέση με τις προσπάθειες που καταβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 9, καθώς και την αντίστοιχη υλοποίηση και επίτευξη της εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς του.

12. Η επανεξέταση από τεχνικό εμπειρογνώμονα βάσει της παρούσας παραγράφου λαμβάνει υπόψη την υποστήριξη που παρέχεται από το μέρος, κατά περίπτωση, την υλοποίησή της και την επίτευξη της εθνικά καθορισμένης συνεισφοράς του. Η επανεξέταση θα πρέπει επίσης να προσδιορίζει τομείς που χρήζουν βελτίωσης για το μέρος, και να περιλαμβάνει έλεγχο της συνοχής των πληροφοριών σε σχέση με τους όρους, τις διαδικασίες και τις κατευθυντήριες γραμμές που αναφέρονται στην παράγραφο 13 του παρόντος άρθρου, λαμβάνοντας υπόψη την ευελιξία που παρέχεται στο μέρος σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Η επανεξέταση αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στις αντίστοιχες εθνικές δυνατότητες και τις συνθήκες των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών.

13. Η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων, κατά την πρώτη της συνεδρίαση, αξιοποιώντας την εμπειρία από τους μηχανισμούς που αφορούν τη διαφάνεια στο πλαίσιο της Σύμβασης, και αναλύοντας τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, υιοθετεί κοινούς όρους, διαδικασίες και κατευθυντήριες γραμμές, ανάλογα με την περίπτωση, για τη διαφάνεια των δράσεων και της στήριξης.

14. Πρέπει να παρέχεται στήριξη στις αναπτυσσόμενες χώρες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

15. Επίσης, πρέπει να παρέχεται στήριξη σε συνεχή βάση για την ανάπτυξη των ικανοτήτων οι οποίες σχετίζονται με τη διαφάνεια των αναπτυσσόμενων χωρών Μερών.

Άρθρο 14

1. Η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων, λαμβάνει ανά τακτά χρονικά διαστήματα απολογισμό της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας για να αξιολογήσει τη συλλογική πρόοδο προς την επίτευξη του σκοπού της παρούσας Συμφωνίας καθώς και των μακροπρόθεσμων στόχων της (εφεξής καλούμενος «παγκόσμιος απολογισμός»). Αυτός θα πρέπει να πραγματοποιείται με ολοκληρωμένο και διευκολυντικό τρόπο, θα πρέπει δε να λαμβάνεται υπόψη ο μετριασμός, η προσαρμογή και τα μέσα εφαρμογής και στήριξης, στο πλαίσιο της ίσης μεταχείρισης και των βέλτιστων διαθέσιμων επιστημονικών στοιχείων.

2. Η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων θα πρέπει να πραγματοποιήσει τον πρώτο παγκόσμιο απολογισμό της το 2023 και στη συνέχεια θα τον πραγματοποιεί ανά πενταετία, εκτός των περιπτώσεων για τις οποίες η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων λαμβάνει διαφορετική απόφαση.

3. Βάσει των αποτελεσμάτων του παγκόσμιου απολογισμού, τα Μέρη κρίνουν κατά πόσον είναι σκόπιμη η επικαιροποίηση και ενίσχυση, με τρόπο που θα καθορίζεται σε εθνικό επίπεδο, των δράσεων και της στήριξής τους σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας, καθώς και η ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας όσον αφορά τις δράσεις για το κλίμα.

Άρθρο 15

1. Θεσπίζεται μηχανισμός για τη διευκόλυνση της εφαρμογής και της προώθησης της συμμόρφωσης με τις διατάξεις της παρούσας Συμφωνίας.

2. Ο μηχανισμός που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αποτελείται από μια επιτροπή εμπειρογνομόνων η οποία έχει ρόλο διευκολυντικό και λειτουργεί με τρόπο διαφανή, μη συγκρουσιακό και μη τιμωρητικό. Η επιτροπή αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στις αντίστοιχες εθνικές δυνατότητες και τις συνθήκες των Μερών.

3. Η επιτροπή πρέπει να λειτουργεί σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που εγκρίθηκαν από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων κατά την πρώτη συνεδρίασή της και υποβάλλει ετησίως έκθεση στη Διάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων.

Άρθρο 16

1. Η Συνδιάσκεψη των Μερών, το ανώτατο όργανο της Σύμβασης, λειτουργεί ως σύνοδος των Μερών της παρούσας συμφωνίας.

2. Τα Μέρη της Σύμβασης που δεν είναι Μέρη της παρούσας Συμφωνίας μπορούν να συμμετέχουν ως παρατηρητές στις εργασίες οποιασδήποτε συνόδου της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της παρούσας συμφωνίας. Όταν η Συνδιάσκεψη των Μερών επέχει θέση συνόδου των Μερών της παρούσας Συμφωνίας, λαμβάνονται αποφάσεις δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας αποκλειστικά και μόνο από τα Μέρη της.

3. Όταν η Συνδιάσκεψη των Μερών επέχει θέση συνόδου των Μερών της παρούσας συμφωνίας, οιοδήποτε μέλος του Προεδρείου της Συνδιάσκεψης των Μερών που εκπροσωπεί μέρος της Σύμβασης το οποίο όμως, κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, δεν είναι μέρος της παρούσας Συμφωνίας, αντικαθίσταται από ένα συμπληρωματικό μέλος το οποίο εκλέγεται από τα Μέρη της παρούσας συμφωνίας και μεταξύ τους.

4. Η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων εξετάζει τακτικά την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας και λαμβάνει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, τις αναγκαίες αποφάσεις για την προαγωγή της αποτελεσματικής εφαρμογής της. Ασκεί τα καθήκοντα που της ανατίθενται με την παρούσα συμφωνία και:

α) συγκροτεί τα επικουρικά όργανα που θεωρούνται απαραίτητα για την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας· και

β) ασκεί κάθε άλλο καθήκον που απαιτείται για την εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας

5. Ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας της Συνδιάσκεψης των Μερών και οι χρηματοδοτικές διαδικασίες δυνάμει της Σύμβασης εφαρμόζονται, *mutatis mutandis*, δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας, εκτός αντίθετης απόφασης που λαμβάνεται συναινετικά από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων.

6. Η πρώτη σύνοδος της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων συγκαλείται από τη γραμματεία παράλληλα με την πρώτη σύνοδο της Συνδιάσκεψης των Μερών η οποία προγραμματίζεται μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Οι επόμενες τακτικές συνένοδοι της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων πραγματοποιούνται παράλληλα με τις τακτικές συνένοδους της Συνδιάσκεψης των Μερών, εκτός των περιπτώσεων για τις οποίες η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων λαμβάνει διαφορετική απόφαση.

7. Έκτακτες συνένοδοι της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων συγκαλούνται όποτε αυτή το κρίνει αναγκαίο ή κατόπιν γραπτού αιτήματος Μέρους, υπό τον όρο ότι το σχετικό αίτημα θα υποστηρίζεται από το

ένα τρίτο τουλάχιστον των Μερών, εντός έξι μηνών από την γνωστοποίηση του στα Μέρη από τη γραμματεία.

8. Τα Ηνωμένα Έθνη και οι εξειδικευμένοι οργανισμοί τους και ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, καθώς και κάθε κράτος μέλος ή παρατηρητής τους που δεν είναι μέρος της Σύμβασης, μπορούν να εκπροσωπούνται στις συνόδους της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων ως παρατηρητές. Οποιοσδήποτε όργανο ή οργανισμός – εθνικός ή διεθνής, κυβερνητικός ή μη – σχετικός με τα θέματα που καλύπτει η παρούσα συμφωνία και ο οποίος ενημερώνει τη γραμματεία για την επιθυμία του να εκπροσωπηθεί ως παρατηρητής σε σύνοδο της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της παρούσας συμφωνίας, μπορεί να γίνει δεκτός με την ιδιότητα αυτή, εκτός εάν αντιταχθεί το ένα τρίτο τουλάχιστον των παρόντων Μερών. Η αποδοχή και συμμετοχή παρατηρητών υπόκειται στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας που αναφέρονται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 17

1. Η Γραμματεία που έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 8 της Σύμβασης λειτουργεί και ως Γραμματεία της παρούσας Συμφωνίας.

2. Το άρθρο 8 παράγραφος 2 της Σύμβασης, σχετικά με τα καθήκοντα της γραμματείας, και το άρθρο 8 παράγραφος 3 της Σύμβασης, σχετικά με τους μηχανισμούς που αφορούν τα καθήκοντα της Γραμματείας, εφαρμόζονται, *mutatis mutandis*, στην παρούσα Συμφωνία. Η Γραμματεία επιπλέον ασκεί τα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί βάσει της παρούσας Συμφωνίας και από τη Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων.

Άρθρο 18

1. Το Επικουρικό Όργανο Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών και το Επικουρικό Όργανο για την Εφαρμογή που θεσπίζονται με τα άρθρα 9 και 10 της Σύμβασης λειτουργούν ως Επικουρικό Όργανο Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών και ως Επικουρικό Όργανο για την Εφαρμογή της παρούσας Συμφωνίας αντίστοιχα. Οι διατάξεις της Σύμβασης που σχετίζονται με τη λειτουργία των εν λόγω δύο οργάνων εφαρμόζονται *mutatis mutandis* στην παρούσα Συμφωνία. Οι συνεδριάσεις του Επικουρικού Οργάνου Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών και του Επικουρικού Οργάνου για την Εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας πραγματοποιούνται σε συνδυασμό με τις συνεδριάσεις του Επικουρικού Οργάνου Επιστημονικών και Τεχνολογικών Συμβουλών και του Επικουρικού Οργάνου για την Εφαρμογή της Σύμβασης αντίστοιχα.

2. Τα Μέρη της Σύμβασης που δεν είναι Μέρη της παρούσας Συμφωνίας μπορούν να συμμετέχουν ως παρατηρητές στις εργασίες οποιασδήποτε συνόδου των εν λόγω επικουρικών οργάνων. Όταν τα επικουρικά όργανα λειτουργούν ως επικουρικά όργανα των

οργάνων της παρούσας συμφωνίας, λαμβάνονται αποφάσεις δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας αποκλειστικά και μόνο από τα Μέρη της.

3. Όταν τα επικουρικά όργανα που θεσπίζονται με τα άρθρα 9 και 10 της Σύμβασης ασκούν τα καθήκοντά τους σε σχέση με θέματα που αφορούν την παρούσα Συμφωνία, οποιοδήποτε μέλος των γραφείων των επικουρικών οργάνων που εκπροσωπεί μέρος της Σύμβασης το οποίο όμως, κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, δεν είναι Μέρος της παρούσας συμφωνίας, αντικαθίσταται από ένα συμπληρωματικό μέλος το οποίο εκλέγεται από και μεταξύ των Μερών της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 19

1. Τα επικουρικά όργανα ή άλλοι θεσμικοί μηχανισμοί που θεσπίζονται από τη Σύμβαση ή βάσει αυτής, εκτός από εκείνα που αναφέρονται στην παρούσα Συμφωνία, εξυπηρετούν την παρούσα Συμφωνία με απόφαση της Συνδιάσκεψης των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της Συμφωνίας των Παρισίων. Η Συνδιάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της παρούσας συμφωνίας καθορίζει τα καθήκοντα που πρέπει να ασκούνται από τα επικουρικά όργανα ή τους μηχανισμούς.

2. Η Διάσκεψη των Μερών που επέχει θέση συνόδου των Μερών της παρούσας συμφωνίας μπορεί να παράσχει περαιτέρω καθοδήγηση στα εν λόγω επικουρικά όργανα και στους θεσμικούς μηχανισμούς.

Άρθρο 20

1. Η παρούσα Συμφωνία είναι ανοιχτή για υπογραφή και υπόκειται σε κύρωση, αποδοχή και έγκριση από τα κράτη και τους οργανισμούς περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που είναι μέρη της Σύμβασης. Είναι ανοιχτή προς υπογραφή στην έδρα του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών, στη Νέα Υόρκη, από τις 22 Απριλίου 2016 έως τις 21 Απριλίου 2017. Ως εκ τούτου, η παρούσα Συμφωνία είναι ανοιχτή για προσχώρηση από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία δεν είναι πλέον ανοιχτή προς υπογραφή. Οι πράξεις κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης κατατίθενται στον θεματοφύλακα.

2. Κάθε οργανισμός περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που γίνεται μέρος της παρούσας Συμφωνίας, χωρίς να είναι Μέρος κανένα από τα κράτη μέλη του, δεσμεύεται από όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα Συμφωνία. Στην περίπτωση οργανισμών περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι Μέρη της παρούσας συμφωνίας, ο οργανισμός και τα κράτη μέλη του αποφασίζουν σχετικά με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που υπέχουν δυνάμει της παρούσας Συμφωνίας. Στις περιπτώσεις αυτές, ο οργανισμός και τα κράτη μέλη του δεν δικαιούνται να ασκούν ταυτόχρονα δικαιώματα στο πλαίσιο της παρούσας Συμφωνίας.

3. Στις πράξεις κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης που καταθέτουν, οι οργανισμοί περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης δηλώνουν το εύρος των αρμοδιοτήτων τους όσον αφορά τα θέματα που διέπονται από την παρούσα Συμφωνία. Οι οργανισμοί αυτοί ενημερώνουν επίσης τον θεματοφύλακα, ο οποίος ενημερώνει με τη σειρά του τα μέρη, για κάθε ουσιαστική τροποποίηση του εύρους αρμοδιοτήτων τους.

Άρθρο 21

1. Η παρούσα Συμφωνία αρχίζει να ισχύει την τριακοστή ημέρα από την ημέρα κατά την οποία τουλάχιστον 55 μέρη της Σύμβασης, που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 55 % των συνολικών παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, θα έχουν καταθέσει τις πράξεις κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

2. Αποκλειστικά για τον περιορισμένο σκοπό της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ως «συνολικές παγκόσμιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου» νοείται η πλέον επικαιροποιημένη ποσότητα που γνωστοποιείται έως και την ημερομηνία έγκρισης της παρούσας συμφωνίας από τα μέρη της Σύμβασης.

3. Για κάθε κράτος ή οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που κυρώνει, αποδέχεται ή εγκρίνει την παρούσα συμφωνία ή προσχωρεί σε αυτήν εφόσον έχουν πληρωθεί οι όροι για την έναρξη ισχύος που καθορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, η παρούσα Συμφωνία τίθεται σε ισχύ κατά την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατάθεσης από το εν λόγω κράτος ή τον εν λόγω οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης της οικείας πράξης κύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης.

4. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, οιαδήποτε πράξη κατατίθεται από οργανισμό περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης δεν πρέπει να προστίθεται στις πράξεις που έχουν κατατεθεί από κράτη μέλη του οργανισμού αυτού.

Άρθρο 22

Οι διατάξεις του άρθρου 15 της Σύμβασης σχετικά με την έγκριση τροποποιήσεων της Σύμβασης εφαρμόζονται *mutatis mutandis* στην παρούσα Συμφωνία.

Άρθρο 23

1. Οι διατάξεις του άρθρου 16 της Σύμβασης σχετικά με την έγκριση και την τροποποίηση των παραρτημάτων της Σύμβασης εφαρμόζονται *mutatis mutandis* στην παρούσα Συμφωνία.

2. Τα παραρτήματα της παρούσας Συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής και, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, κάθε αναφορά στην παρούσα Συμφωνία παραπέμπει

ταυτόχρονα και στα παραρτήματά της. Τα εν λόγω παραρτήματα περιορίζονται σε καταλόγους, δελτία και άλλο υλικό περιγραφικού χαρακτήρα εφόσον είναι επιστημονικής, τεχνικής, διαδικαστικής ή διοικητικής φύσης.

Άρθρο 24

Οι διατάξεις του άρθρου 14 της Σύμβασης για την επίλυση διαφορών εφαρμόζονται *mutatis mutandis* στην παρούσα Συμφωνία.

Άρθρο 25

1. Κάθε Μέρος διαθέτει μία ψήφο, με εξαίρεση τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

2. Οι Οργανισμοί περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης, σε θέματα που αφορούν την αρμοδιότητά τους, ασκούν το δικαίωμα ψήφου με αριθμό ψήφων ίσο προς τον αριθμό των κρατών μελών τους που είναι Μέρη της παρούσας Συμφωνίας. Αυτοί οι Οργανισμοί δεν ασκούν το δικαίωμα ψήφου τους εάν τα κράτη μέλη ασκούν το δικό τους δικαίωμα και αντίστροφα.

Άρθρο 26

Καθήκοντα θεματοφύλακα της παρούσας συμφωνίας εκτελεί ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 27

Δεν γίνονται δεκτές επιφυλάξεις σχετικά με την παρούσα συμφωνία.

Άρθρο 28

1. Μετά την παρέλευση τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας Συμφωνίας για ένα Μέρος, το εν λόγω μέρος δύναται ανά πάσα στιγμή να αποχωρήσει από την παρούσα συμφωνία εφόσον υποβάλει σχετική γραπτή γνωστοποίηση στον θεματοφύλακα.

2. Η εν λόγω αποχώρηση από τη Συμφωνία τίθεται σε ισχύ με την παρέλευση ενός έτους από την ημερομηνία παραλαβής από τον θεματοφύλακα της γνωστοποίησης της αποχώρησης ή από μεταγενέστερη ημερομηνία η οποία προσδιορίζεται στη γνωστοποίηση της αποχώρησης.

3. Κάθε Μέρος που αποχωρεί από τη Σύμβαση θεωρείται πως έχει επίσης αποχωρήσει από την παρούσα Συμφωνία.

Άρθρο 29

Το πρωτότυπο της παρούσας Συμφωνίας, της οποίας τα κείμενα στην αγγλική, αραβική, γαλλική, ισπανική, κινεζική και ρωσική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά, κατατίθεται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

ΕΓΙΝΕ στο Παρίσι, δώδεκα Δεκεμβρίου δύο χιλιάδες δεκαπέντε.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογεγραμμένοι, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, υπέγραψαν την παρούσα συμφωνία.

Άρθρο δεύτερο Αρμόδια αρχή

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντονίζει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, τα συναρμόδια Υπουργεία και ενδεχομένως τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα για:

- α) την εφαρμογή των διατάξεων της Συμφωνίας και
- β) την κατάρτιση Εθνικού Προγράμματος για την εφαρμογή της Εθνικά Καθορισμένης Συνεισφοράς στην παγκόσμια αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με το άρθρο 3 σε συνδυασμό με το άρθρο 4 της κυρούμενης Συμφωνίας και την παρακολούθηση της εφαρμογής του Προγράμματος αυτού.

Άρθρο τρίτο Εξουσιοδοτήσεις

1. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού είναι δυνατόν να ενσωματώνονται ειδικότερα θέματα και λοιπές λεπτομέρειες για την εφαρμογή της Συμφωνίας.

2. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, είναι δυνατόν να ενσωματώνονται ή/ και να θεσπίζονται μέτρα εφαρμογής των Αποφάσεων των Διασκέψεων των Μερών που ενεργούν ως Σύνοδοι των Μερών, όπως αποφάσεις με τις οποίες εγκρίνονται ή τροποποιούνται τα Παραρτήματα που προβλέπονται στο άρθρο 23 παρ. 2 της Συμφωνίας.

3. Με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου μετά από εισήγηση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εγκρίνεται το Εθνικό Πρόγραμμα για την Εθνικά Καθορισμένη Συνεισφορά που αναφέρεται στο άρθρο δεύτερο του νόμου. Στην ίδια Πράξη προβλέπεται η έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, με τις οποίες μπορεί να ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής και εξειδίκευσης του Εθνικού Προγράμματος.

Άρθρο τέταρτο

Η προβλεπόμενη στα άρθρα 3 και 4 Εθνικά Καθορισμένη Συνεισφορά, εντάσσεται στο πλαίσιο της από κοινού υποχρέωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών-μελών για το επίπεδο των εκπομπών και καθορίζεται αναλόγως μεταξύ των κρατών-μελών με σχετική Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 16 του άρθρου 4 του νόμου.

Άρθρο πέμπτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 21 της Συμφωνίας.

Αθήνα, 2016

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
3. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	6. ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
7. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	8. ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

9. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Συνεπώς το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαίρων ερωτήσεων της Πέμπτης 6 Οκτωβρίου 2016, το οποίο έχει ως εξής:

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 5/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Εύβοιας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Γεωργίου Ακριώτη προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την αύξηση ορίου για τον συμψηφισμό οφειλών των ασφαλισμένων του ΟΓΑ.

2. Η με αριθμό 16/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Έβρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Αναστασίου Δημοσχάκη προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τη στήριξη και την ανάπτυξη της σηροτροφίας στο Σουφλί.

3. Η με αριθμό 8/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Μαγνησίας του Λαϊκού Συνδέσμου – Χρυσή Αυγή κ. Παναγιώτη Ηλιόπουλου προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σχετικά με την άμεση ανάγκη λειτουργίας του αερολιμένα της Ν. Αγχιάλου και τη διενέργεια τακτικών διεθνών πτήσεων σε μόνιμη βάση.

4. Η με αριθμό 12/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Ε' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Δωδεκανήσου της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ κ. Δημητρίου Κρεμαστινού προς τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών.

5. Η με αριθμό 14/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β' Αθηνών του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Χρήστου Κατσώτη προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με τη συνέχιση της ασφάλισης των εργαζομένων κατά τη διάρκεια της επίσχεσης εργασίας.

6. Η με αριθμό 2/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Ζ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Α' Αθηνών του Ποταμιού κ. Σπυρίδωνος Λυκούδη προς τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, σχετικά με τον σχεδιασμό για την προστασία του δημόσιου χώρου στο κέντρο της Αθήνας, δεδομένου ότι τα κρούσματα βανδαλισμού συνεχίζονται.

7. Η με αριθμό 9/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β' Πειραιώς των Ανεξαρτήτων Ελλήνων κ. Δημητρίου Καμμένου προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σχετικά με τα έργα τραμ και μετρό στον Πειραιά.

8. Η με αριθμό 18/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης της Ένωσης Κεντρώων κ. Ιωάννη Σαρίδη προς τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, σχετικά με τη δημόσια διαβούλευση για την αναδιοργάνωση της Βέροιας.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφοι 2 και 3 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 17/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Πειραιώς της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Κατσαφάδου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σχετικά με την τιμή ζώνης των ακινήτων που ανήκουν στα διοικητικά όρια του Δήμου Τροιζηνίας-Μεθάνων.

2. Η με αριθμό 11/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β' Θεσσαλονίκης της Δημοκρατικής Συμπαράταξης ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜΑΡ κ. Γεωργίου Αρβανιτίδη προς τον Υπουργό Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, σχετικά με τη χορήγηση παράστασης ολοκλήρωσης έργων του προγράμματος «Ενίσχυση ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στους τομείς Μεταποίησης, Τουρισμού, Εμπορίου-Υπηρεσιών».

3. Η με αριθμό 15/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Α' Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ.

Ιωάννη Δελή προς τον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, σχετικά με τα ξενόγλωσσα σχολικά βιβλία που είναι επί πληρωμή σε όλα τα δημόσια λύκεια.

4. Η με αριθμό 3/3-10-2016 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Αχαΐας του Ποταμιού κ. Ιάσονα Φωτήλα προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σχετικά με την ακύρωση δημοπράτησης του δρόμου Πατρών-Πύργου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύ-

σουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Σπυρίδων Λυκούδης): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 10.30' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Πέμπτη 6 Οκτωβρίου 2016 και ώρα 9.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη, που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ